

E. INFANTIL

Les caramelles a Sùria

Maria Lluïsa Pujol Soler
Escola Francesc Macià

Encarna Peralta Galdón
Escola Mare de Déu de Montserrat

Glòria Izquierdo Escudero
FEDAC-Sagrat Cor de Jesús

Dolors Solé Montraveta
Llar d'infants El Petit Estel

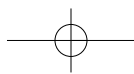
CICLE INICIAL

Les caramelles a Sùria

Maria Montserrat Fàbrega Camprubí
Escola Francesc Macià

Rosa Maria Obradors Puigdel·lívol
Escola Mare de Déu de Montserrat

Paquita Galera Sánchez
FEDAC-Sagrat Cor de Jesús

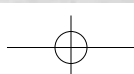
Les caramelles a Sùria

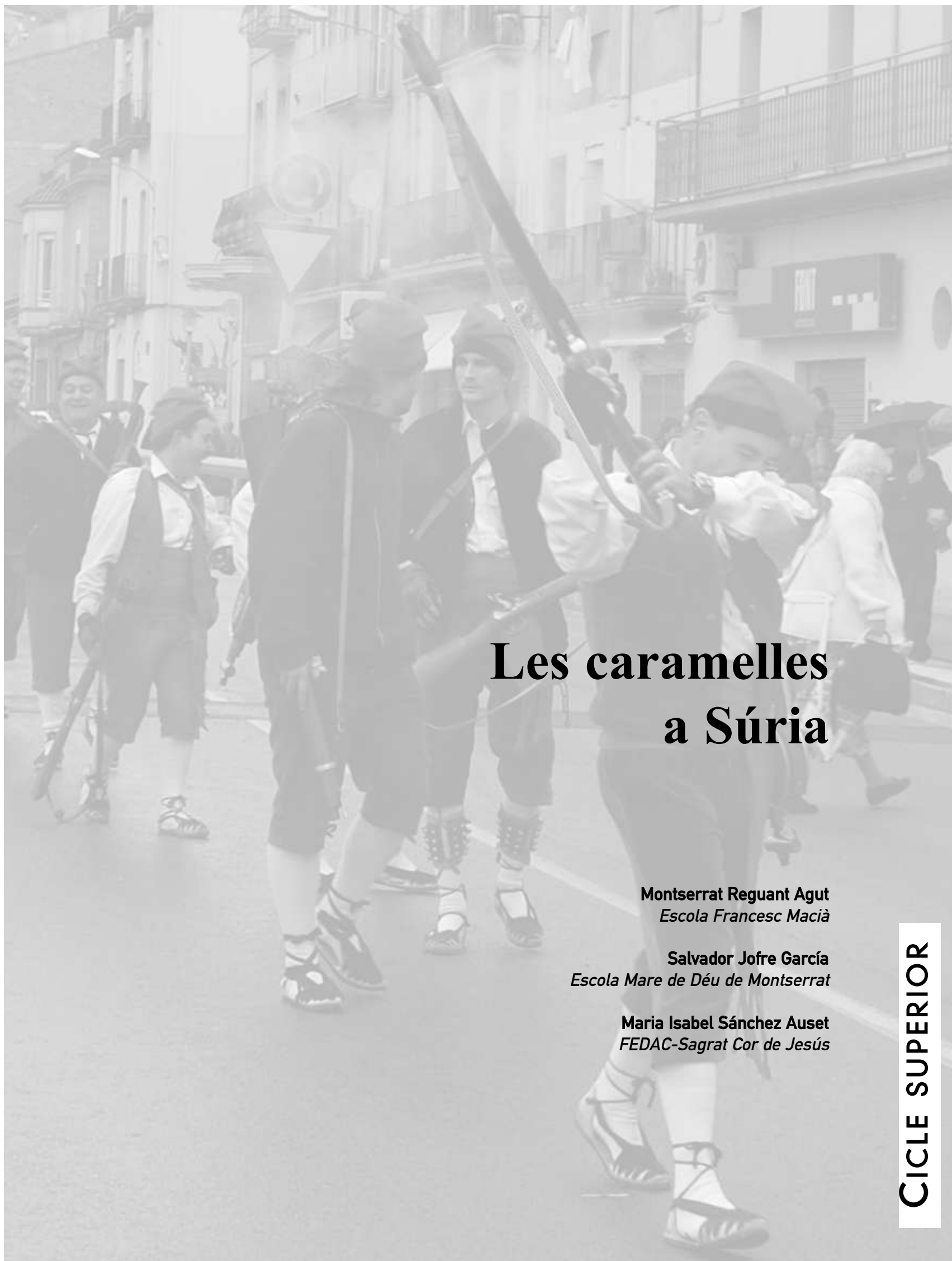
CICLE MITJÀ

Carme Temporal Pardo
Escola Francesc Macià

Antoni Fernández Balastegui
Escola Mare de Déu de Montserrat

Fina Pesarrodona Rosas
FEDAC-Sagrat Cor de Jesús

Les caramelles a Súria

Montserrat Reguant Agut
Escola Francesc Macià

Salvador Jofre García
Escola Mare de Déu de Montserrat

Maria Isabel Sánchez Auset
FEDAC-Sagrat Cor de Jesús

CICLE SUPERIOR

Les caramelles a Súria

Les caramelles a Súria

Escoles de Súria

AJUNTAMENT DE SÚRIA

Producció i disseny gràfic:

Tel.: 93 875 7363
www.zenobitaedicions.com

1a edició, març del 2010

© Ajuntament de Súria, per l'edició.
© Els corresponents autors, pel text.

Il·lustracions:
Glòria Izquierdo Escudero

Fotografies:
Roger Hernández i Rodríguez
Servei Comunicació Ajuntament de Súria

Disseny de la portada, portadella
i logos interiors:
Cristina Zafra Vizcaíno

Dipòsit legal: B-11.496-2010
Impressió: Sarrió

AUTORS/ES:

Maria Montserrat Fàbrega Camprubí
Maria Lluïsa Pujol Soler
Montserrat Reguant Agut
Carme Temporal Pardo

ESCOLA FRANCESC MACIÀ

Antoni Fernández Balastegui
Salvador Jofre García
Rosa Maria Obradors Puigdemívol
Encarna Peralta Galdón

ESCOLA MARE DE DÉU DE MONTSERRAT

Glòria Izquierdo Escudero
Paquita Galera Sánchez
Fina Pesarrodonà Rosas
Maria Isabel Sánchez Auset

FEDAC-COL·LEGI SAGRAT COR DE JESÚS

Dolors Solé Montraveta
LLAR D'INFANTS EL PETIT ESTEL

COORDINACIÓ DEL PROJECTE:

Encarna Mata Caro

Amb la col·laboració dels claustrs de les
escoles d'educació infantil i primària de Súria.

ÍNDEX

Pròleg de la regidora d'Educació	VII
Introducció	IX
Orientacions didàctiques. Parvulari	XIII
Orientacions didàctiques. Cicle inicial	XVI
Orientacions didàctiques. Cicle mitjà	XVIII
Orientacions didàctiques. Cicle superior	XX
Activitats. Parvulari	1
Activitats. Cicle inicial	17
Activitats. Cicle mitjà	27
Activitats. Cicle superior	35
Annexos. Cicle superior	45

PRÒLEG

Benvolguts i benvolgudes,

Teniu a les mans una eina pedagògica que, per primera vegada, ofereix a les escoles diverses propostes de treball sobre les caramelles de Súria, la nostra tradició més coneguda i una referència indiscutible per al món caramellaire de tot Catalunya.

En les darreres dècades, les caramelles de Súria s'han consolidat com un punt de trobada intergeneracional, amb una presència molt destacada dels infants. La Regidoria d'Educació desitja ara que la festa surienca per excel·lència també estigui present a les aules per tal que els escolars coneguin millor l'origen i el significat dels diferents elements que hi participen: el cant, la música, la dansa, el vestuari...

Al llarg dels anys, les escoles de Súria han donat moltes mostres de llur sensibilitat per apropar els estudiants al seu entorn, amb activitats que han obtingut prestigiosos reconeixements. Amb aquesta iniciativa volem oferir-vos un altre instrument per aprofundir en la mateixa línia, a partir d'una presentació dinàmica i atractiva que afavoreixi la participació dels alumnes.

Les caramelles representen una gran riquesa patrimonial que pertany a tots els surienca i surienques. Per tal que ho continuïn essent en el futur, cal aconseguir que les noves generacions coneguin millor la nostra tradició més arrelada. Desitgem que aquesta nova eina us sigui útil en l'objectiu de formar persones que siguin més conscients del seu entorn i, per tant, que també estiguin compromeses en la seva millora.

Encarna Mata i Caro
Regidora d'Educació

INTRODUCCIÓ

Súria ha estat des de sempre una vila molt activa amb un bon teixit d'associacions culturals, esportives i de lleure, disposades a celebrar tots els esdeveniments que ens va marcant el calendari anual.

Ha estat aquesta força associacionista la que ha aconseguit que una festa tan nostrada com les caramelles hagi perdurat en el temps fins a l'època actual, en què ha pres una de les embranzides més importants. Tant, que ha exportat el nom de Súria fora de la nostra comarca.

Davant d'aquest fet cultural, cada vegada més singular a la nostra vila, les escoles d'educació infantil i primària hem anat incloent les caramelles de Súria dins la nostra programació, establint cadascuna el seu propi criteri de com treballar el tema i a quins nivells.

No va ser fins al curs 2008/09 que, a instàncies de la Comissió de Caramelles, la Regidoria de Cultura i Educació ens va demanar col·laboració a les escoles per tal d'elaborar una programació que inclogués les etapes escolars d'educació infantil i primària.

Per aquest motiu hem creat un equip de treball format per diversos mestres representants de cada escola (CEIP Francesc Macià, CEIP Mare de Déu de Montserrat, col·legi Sagrat Cor de Jesús i la llar d'infants Petit Estel) que hem posat fil a l'agulla per anar distribuint els continguts que cal aprendre, els objectius i les activitats que realitzaran els nens i nenes per entendre millor la realitat de les nostres caramelles.

El fruit d'aquestes sessions de treball és el present dossier, que ha estat elaborat amb el cor, perquè és una festa que ens estimem, i programada amb el cap per tal que resulti una eina útil d'aprenentatge.

Mestres de les escoles de Súria

ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

LES CARMELLES A SÚRIA

Orientacions didàctiques

E. infantil

Activitat 1. El programa

- Es durà a terme abans de la festa i a tots els nivells (P-3, P-4, P-5).
- Es donarà o es presentarà als escolars el programa de la festa (si pot ser la de l'any) i se'ls hi anirà comentant:
 - les fotografies,
 - els vestits,
 - la forma del programa (tríptic),
 - els tipus de lletres (mida, color...).

Activitat 2. El vestuari

- Presentació dels vestits típics catalans dels nens i de les nenes:
 - nen: barretina, camisa, faixa, pantaló, mitges, espardenyes.
 - nena: ret, brusa, davantal, faldilla, mitges, espardenyes.
 - complements: picarols, trabuc, bastó, pandereta, mocador, cercol.
- Els alumnes de P-3 pintaran alguns elements dels vestits catalans (barretina, faixa, ret, davantal, espardenyes).
- Els alumnes de P-4 pintaran alguns elements dels vestits catalans (barretina, faixa, ret, davantal, espardenyes). Els retallaran i els enganxaran sobre els nens dibuixats i vestits.
- Els alumnes de P-5 pintaran alguns elements dels vestits catalans (barretina, faixa, ret, davantal, espardenyes). Els retallaran i els enganxaran sobre els nens dibuixats i per vestir.

Activitat 3. Recordem la festa

- Es durà a terme després de la festa i a tots els nivells (P-3, P-4, P-5).
- Es recordarà la festa entre tots.
- Es comentarà individualment:
 - Has anat mai a cantar caramelles?
 - Amb quina colla hi has participat?
- Acabarà amb comentaris personals.
- Faran el dibuix de la seva participació en la fitxa preparada.
- En cas de no haver-hi participat o no haver viscut la festa, se'ls convidarà a proposar amb quina colla els agradaria participar-hi.

Activitat 4. Els bastons

Activitat 5. La pandereta

Altres activitats

- Exposició de fotografies dels escolars participants a la festa referents a la classe, al cicle escolar o al poble.
- Els colors de les dessuadores de les diferents colles:
 - El Tro Gros
 - Juvenil i infantil del Foment
 - Grans i infantil de l'Agrupació
 - La Llanterna
 - Altatxu
 - etc.

LES CAMELLES A SÚRIA

Orientacions didàctiques

E. infantil

Altres activitats. Plàstica

Fer dos bastons de caramelles

P-4

Material: dos tubs de paper d'alumini, pintura negra i vermella i un pinzell.

1r dia:

- Agafar un regle i un llapis, mesurar a sobre el tub 8 cm i dibuixar-hi una ratlla.
- Agafar la pintura vermella i amb el pinzell pintar tot el tub a partir de la ratlla de 8 cm.
- Deixar-lo eixugar.
- Agafar l'altre tub i fer exactament el mateix.

2n dia:

- Agafar la pintura negra i amb el pinzell pintar la part que no està pintada.
- Deixar-lo eixugar.
- Agafar l'altre tub i fer exactament el mateix.

P-5

Material: un pal d'escombra, pintura negra i vermella.

Altres activitats. Música

- Audicions de la música utilitzada durant la jornada per les diferents colles:
 - els Nans Nous de la Patum de la colla dels bastoners dels Sardanistes
 - el ball de cascavells dels trabucaires de la colla del Tro Gros
 - el ball de Sant Ferriol o de Gitanes per danses de la colla infantil del Foment Cultural
- Les danses que es poden aprendre a ballar poden ser totes o bé aquelles en què hi tenim més nens participants, a més de ser-ne ells mateixos els que ho dirigeixin.
- Instruments que es poden utilitzar durant la jornada:
 - els picarols
 - la pandereta
 - la pròpia veu cantant la cançó de la seva colla.

LES CAMELLES A SÚRIA

Orientacions didàctiques

E. infantil

Ball de bastons

- Música: Nans Nous de la Patum de Berga.
- El ball es pot adaptar a cada nivell.

Assaig d'un ball de bastons amb els alumnes seguint aquest esquema:¹

- 2 cops al mig, 2 a terra, 2 al mig i 1 a dalt (4 vegades).
- Mitja volta grup de vuit (bastons darrere i una fila cap a la dreta i l'altra cap a l'esquerra fins arribar al seu lloc) (P4).
- Els de P3 s'obren fent una mitja lluna, picant amb els bastons i els picarols, mentre els de P4 fan la mitja volta i després tots fan la rotllana gran saltant i picant bastons i s'acaba picant a terra.
- P5 poden fer el mateix que P4 o una mica més difícil.
- 2 cops a terra, 2 davant, 2 al mig i 1 davant (dues vegades amb el de davant).

- 2 cops a terra, 2 davant, 2 al mig i 1 davant (dues vegades girant amb el del costat).
- Volta de quatre girant cap a la dreta a cada cantonada picant bastons (són vuit compassos).
- Fer la volta al revés, és a dir, girant cap a l'esquerra i picant a cada cantonada (vuit compassos més).
- Entrar i sortir dues vegades: anar saltant cap al darrere i cap al davant (són sis compassos).
- Fer passadís amb els bastons picant enlaire i passar per sota i acabar amb 1 cop davant (deu compassos).

¹ És una activitat que necessita l'assessorament i la col·laboració de les colles que fan ball de bastons.

LES CARMELLES A SÚRIA

Orientacions didàctiques

Cicle inicial

Activitat 1. Aviat les caramelles

- Es durà a terme abans de la festa a 1r i 2n.
- Presentar als alumnes el programa de la festa i comentar-lo: fotografies, vestits, format... (millor que sigui el de l'any).
- Assenyalar en un calendari els dies de les caramelles, comptar quants dies falten...

Activitat 2. El vestuari

- Es durà a terme abans de la festa a 1r i 2n.
- Presentar els vestits típics catalans (nen i nena) mitjançant una làmina:
 - nen: repàs del vocabulari treballat a educació infantil (barretina, camisa, faixa, pantalons, mitges i esparde-nyes).
 - es treballarà: armilla, llacet.
 - nena: repàs del vocabulari treballat a educació infantil (brusa, davantal, faldilla, mitges i esparde-nyes).
 - es treballarà: ret, enagos, mitenes, cosset, mocador.
- Repàs del vocabulari referent a complements (treballat a parvulari): picarols, trabuc, bastó i pandereta.
- Si s'escau, es poden introduir les paraules *camals* i *faldellí*.
- L'alumnat de 1r relacionarà els noms escrits en una fitxa mitjançant fletxes.
- L'alumnat de 2n escriurà les paraules dins un requadre.

Activitat 3. Les colles

- Es durà a terme abans de la festa a 1r i 2n.
- Explicar la paraula *colla*.
- Demanar als alumnes si van a alguna colla.
- Anomenar les colles on poden anar.
- Observar fotos de les colles esmentades. Demanar als alumnes que portin fotos de la seva colla.

Activitat 4. Les colles canten i ballen

- Es durà a terme abans de la festa a 1r i 2n.
- Es farà una fitxa a 2n.
- Comentar que cada colla canta una cançó i balla una dansa.
- Amb ajuda de fotografies, treballar el vocabulari: cantaires, músics, dansaires, trabucaires, bastoners.
- Fitxa de 2n: sopa de lletres amb cinc paraules. Caldrà escriure aquestes paraules a sota de cada imatge que acompanya la sopa de lletres.

LES CAMELLES A SÚRIA

Orientacions didàctiques

Cicle inicial

Activitat 5. Participo a les caramelles

- A partir de la foto de carnet de cada alumne/a dibuixar-se amb el vestit de caramelles. El dibuix es pot retallar i fer un mural.

Activitat 6. Fins l'any que ve!

- Es durà a terme després de la festa a 1r i 2n.
- Referent al dia de Pasqua, comentar: què has fet? què has vist?

Activitats complementàries

- Exposició de fotografies dels nens i nenes que participen a la festa. Pot fer-se segons la classe, el cicle escolar o el poble.

LES CARMELLES A SÚRIA

Orientacions didàctiques

Cicle mitjà

Activitat 1, 2, 3 i 4 (abans de Pasqua)

- Cal fer llegir una petita introducció.
- Una fitxa de comprensió escrita i oral.
- Aprendre un fragment del poema “El cascavell” del poeta surienc Salvador Perarnau, que quedarà reflectit en un punt de llibre que elaboraran els alumnes.

Activitat 5 i 6 (durant les vacances)

- Aconseguir un programa de les caramelles i enganxar-lo. Posteriorment, a classe es comentarà detingudament: nom de les colles, activitats que s'han fet, etc.
- Entrevistar una persona vinculada a les caramelles de Sùria. A la tornada es farà una posada en comú del contingut de les entrevistes (a quines persones s'han fet, quines opinions s'han dit...).

Activitat 7, 8, 9 i 10 (després de les vacances)

- Resumir en unes activitats l'actuació personal de cada escolar. Dibuixar vestits de caramelles i l'aspecte que més els ha agradat.
- Fer una fitxa de vocabulari en forma de sopa de lletres.
- Treballar adequadament una mandala de Pasqua (s'adjunta un CD de música recomanada per treballar les mandales, *Aroma Therapy*).

Altres activitats. Les mandales

- El nostre cor és el centre. Quan pintem una mandala som més feliços. Sentim més el nostre cor, som més alegres i més creatius. Desitgem compartir. De vegades, volem fer una mandala i donar-la a algú que estimem. El nostre cor parla. Si escoltem el nostre cor, sabem sempre allò que és bo per a nosaltres i per als altres. Per mitjà de la bellesa podrem fer del nostre món un paradís.
- Objectius de les mandales:
 - Millorar la cohesió de la classe.
 - Treballar el silenci.
 - Saber escoltar des del silenci.
 - Hàbit de treballar en situació de relaxació.
- Com treballar les mandales.
 - Cal treballar-les en un ambient tranquil i de silenci.
 - No començar mai una mandala si no s'ha acabat l'anterior.
 - Es pot treballar de forma regular en períodes curts, en moments clau del dia: al matí, a la tarda, entre activitats, com a moment de relaxació.
 - De forma puntual a l'hora de plàstica.

LES CARMELLES A SÚRIA

Orientacions didàctiques

Cicle mitjà

Altres activitats. Un punt de llibre

- Escriure les quatre primeres estrofes del poema “El cascavell”.
- Material: un cascavell, cartolines, cinta catalana estreta de roba, distintiu de les caramelles de Súria i folre adhesiu transparent.

LES CARMELLES A SÚRIA

Orientacions didàctiques

Cicle superior

Activitats abans de Pasqua

- Copiar la definició de *flabiol* (estarà penjada al web de l'escola).
- Buscar al diccionari el significat de paraules.
- Situar la diada de les caramelles al calendari.
- Fer un cartell (dibuix o suport informàtic) o treball d'una vinyeta de l'auca (fer-ne una d'inventada).
- Buscar l'origen del nom de diferents colles (la informació estarà penjada al web de l'escola).
- Convidar una colla per tal que facin una demostració al centre (cants, balls, ballestes, etc.).

Activitats després de Pasqua

- Contestar un qüestionari.
- Fer el dibuix de la colla en què participen o la que més els ha agradat (format i tècniques lliures).
- Resoldre mots encreuats i sopa de lletres.
- Fer un treball d'expressió oral o escrita partint del recull de cançons que els alumnes aportin.
- Comentar el simbolisme de l'estendard de la Llanterna (pot estar penjada al web de l'escola o bé fer servir la informació adjunta).

1

CARAMELLES. EL PROGRAMA

NOM: _____

DATA: _____

ENGANXAR UN PROGRAMA

2a

CARAMELLES. VESTUARI

NOM: _____

DATA: _____

■ PINTA:

BARRETINA

FAIXA

RET

DAVANTAL

ESPARDENYES

2b CARAMELLES. VESTUARI

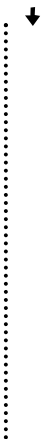
NOM: _____

DATA: _____

♦ PINTA EL DIBUIX I COPIA LES PARAULES.

BARRETINA

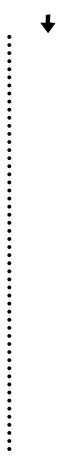
CAMISA

FAIXA

RET

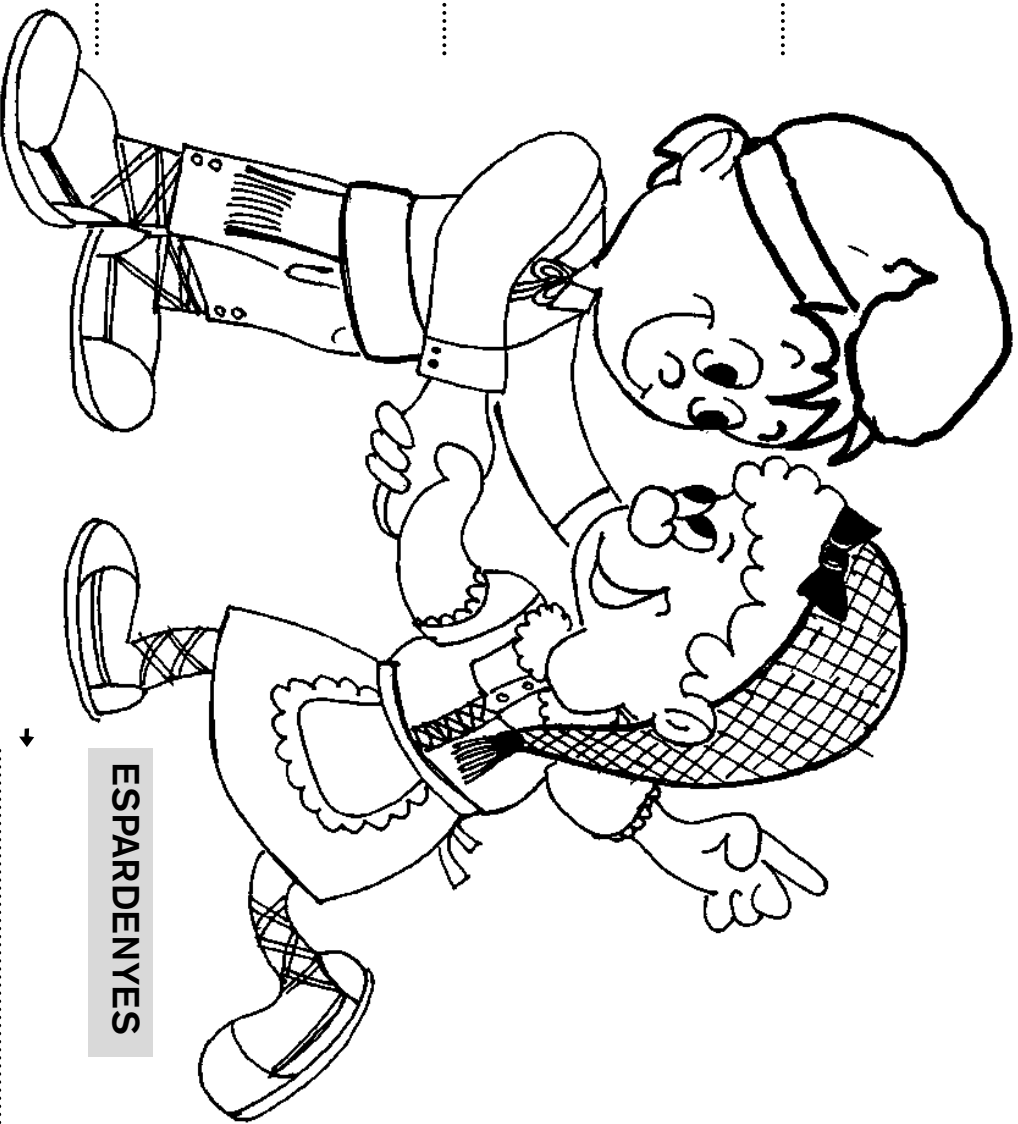
BRUSA

DAVANTAL

ESPARDENYES

2C

CARAMELLES. VESTUARI

NOM: _____

DATA: _____

◆ PINTA EL DIBUIX I ESCRIU EL NOM DE LES PECES DE ROBA.

B

R

C

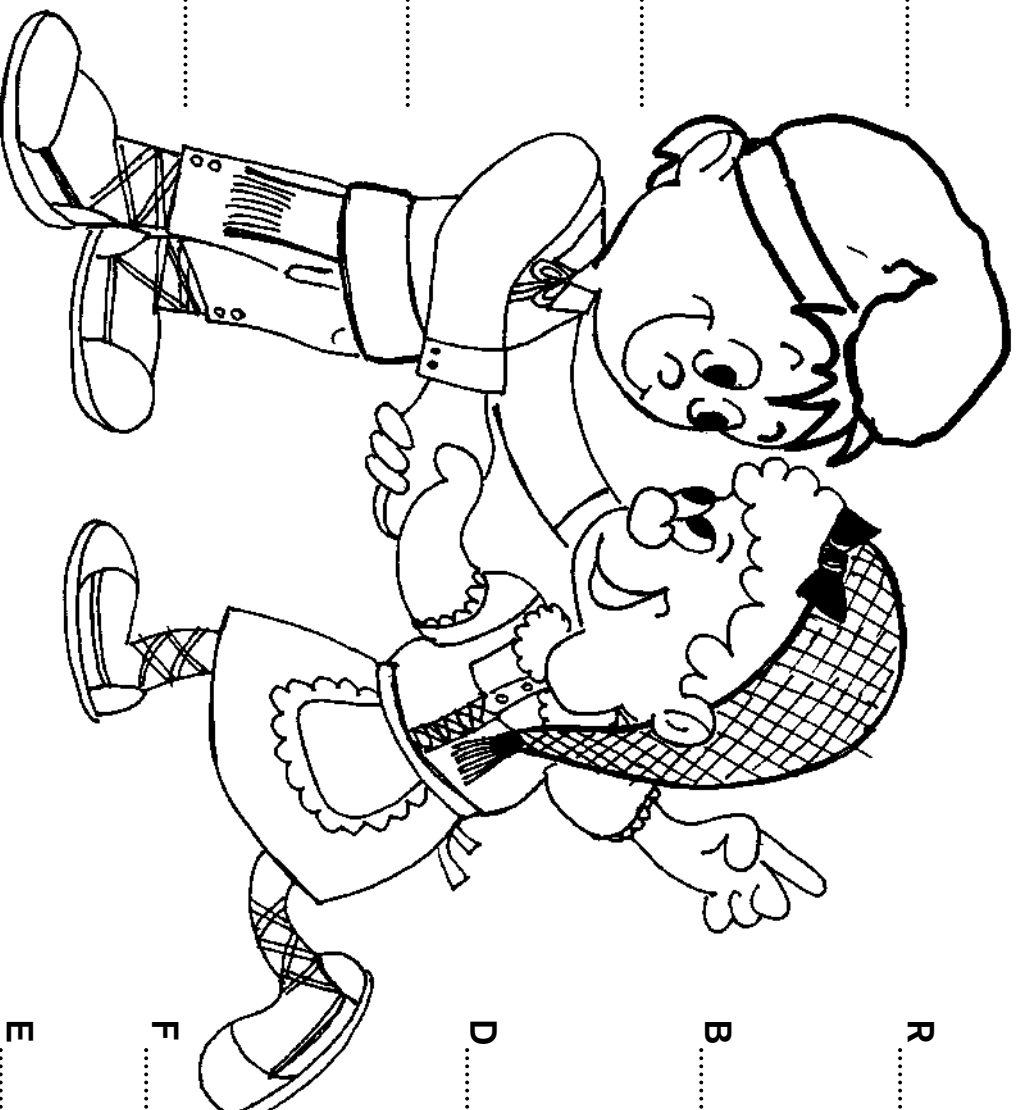
B

F

D

P

F

E

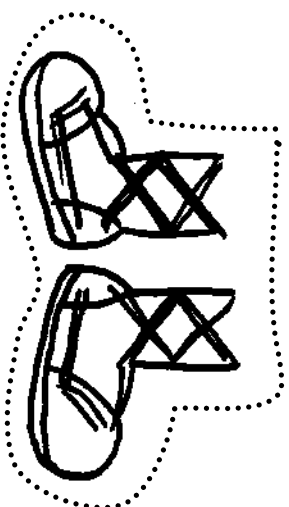
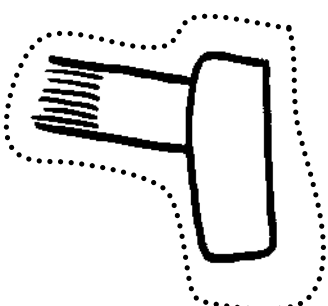
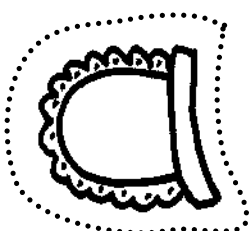
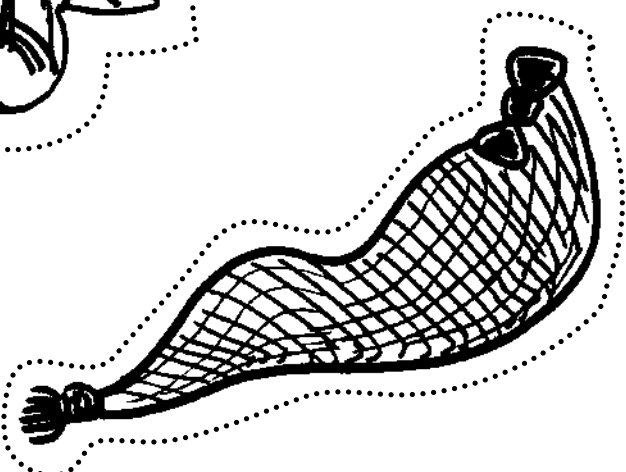
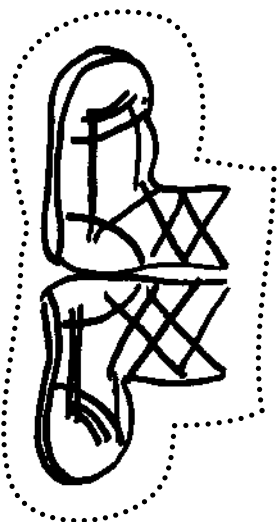
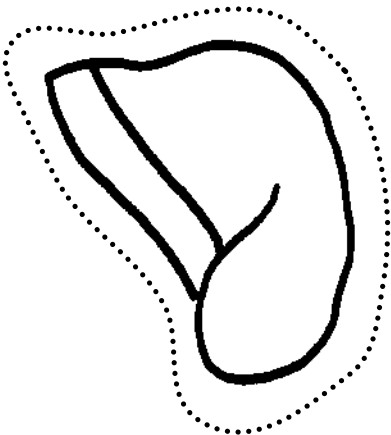
2d

CARAMELLES. VESTUARI

■ PINTA, RETALLA I ENGANXA.

NOM: _____

DATA: _____

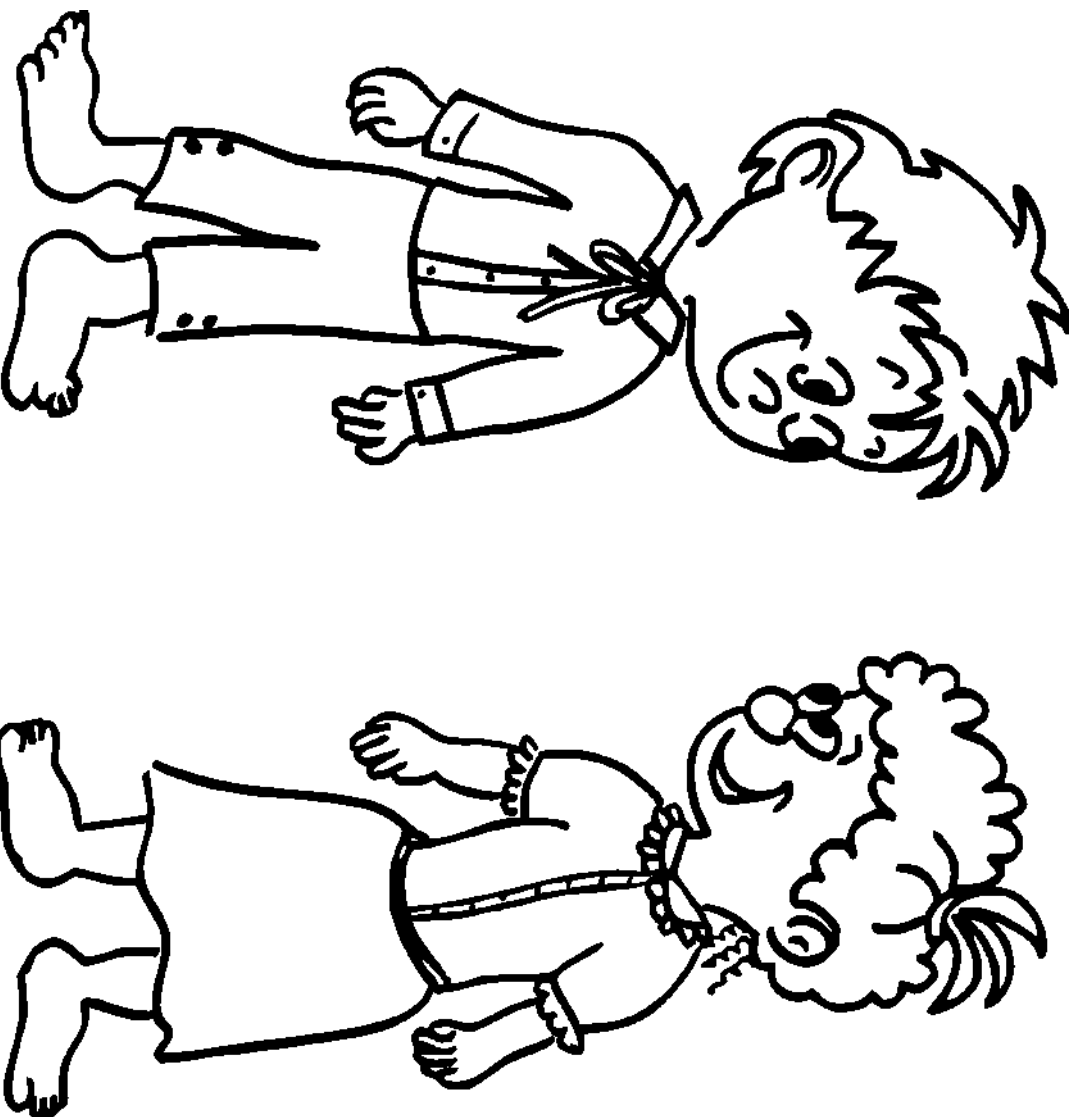
2e CARAMELLES. VESTUARI

NOM: _____

DATA: _____

- ♦ PINTA I ENGANXA LES PECES DE ROBA QUE FALTEN.

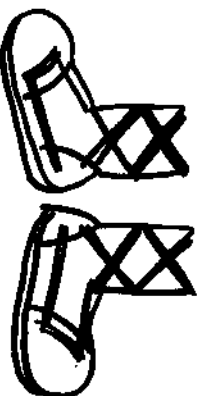
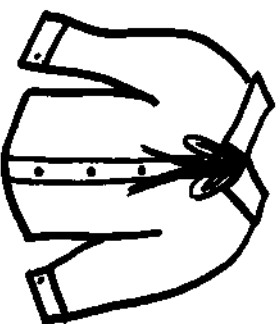
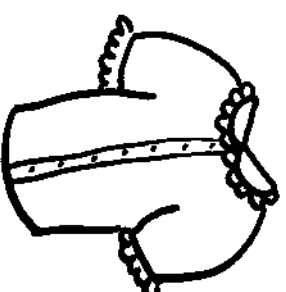
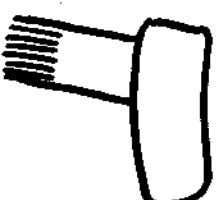
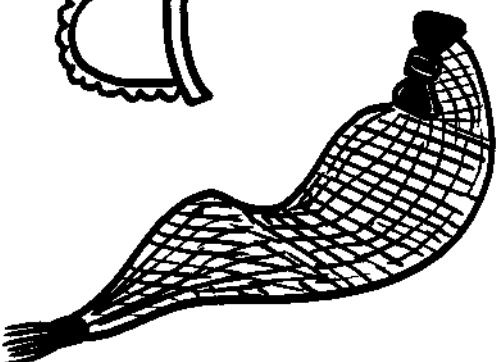
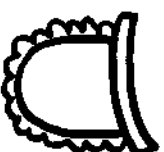
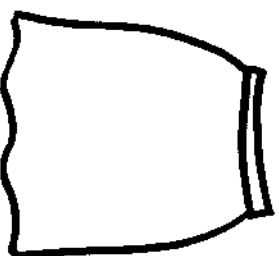
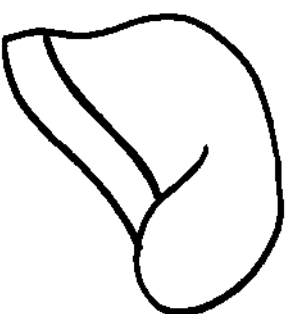

2f CARAMELLES. VESTUARI

◆ PINTA, RETALLA I ENGANXA.

NOM: _____

DATA: _____

2g

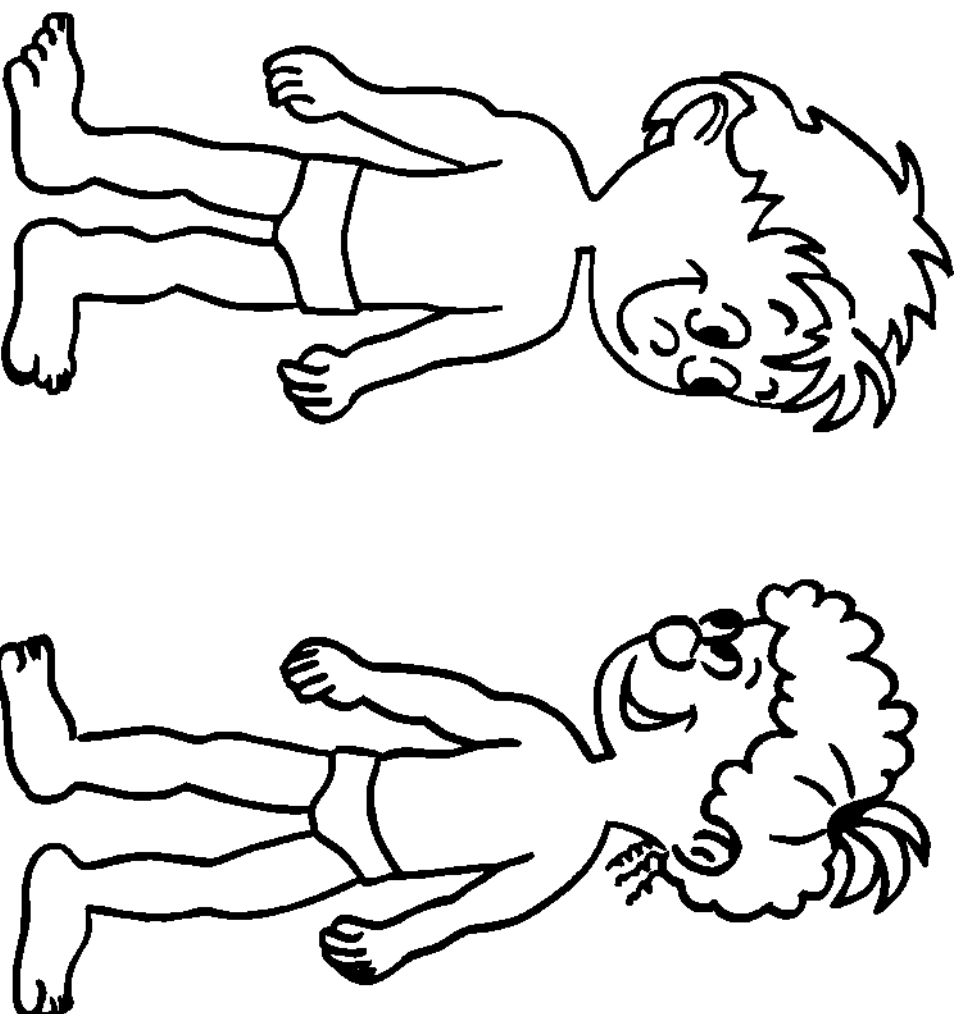
CARAMELLES. VESTUARI

NOM: _____

DATA: _____

- ◆ PINTA, RETALLA I ENGANXA LES PECES DE ROBA DELS CARAMELLAIRES.

3

RECORDEM LA FESTA

NOM: _____

DATA: _____

■ QUÈ VAIG FER?

4a

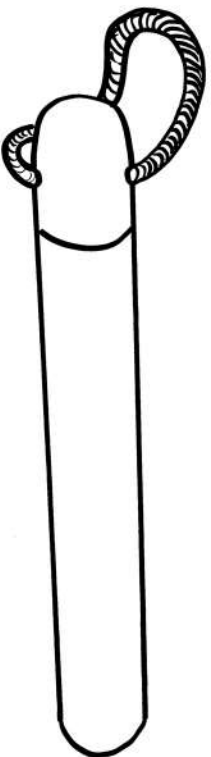
CARAMELLES. ELS BASTONS

NOM: _____

DATA: _____

▀ DIBUIXA BASTONS I PINTA'LS.

4b

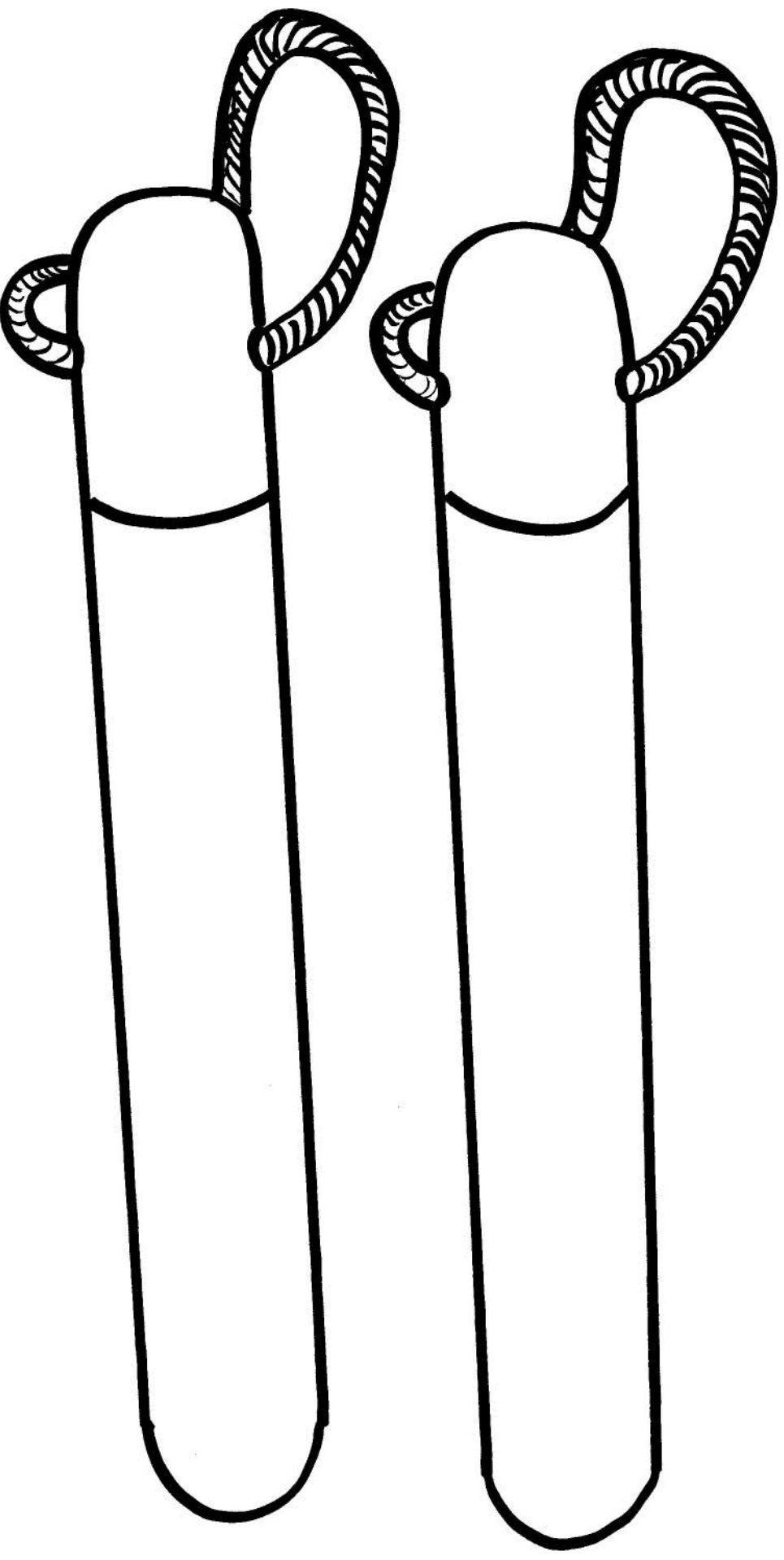
CARAMELLES. ELS BASTONS

NOM: _____

DATA: _____

- **ENGANXA GOMETES DINS ELS BASTONS.**

4c

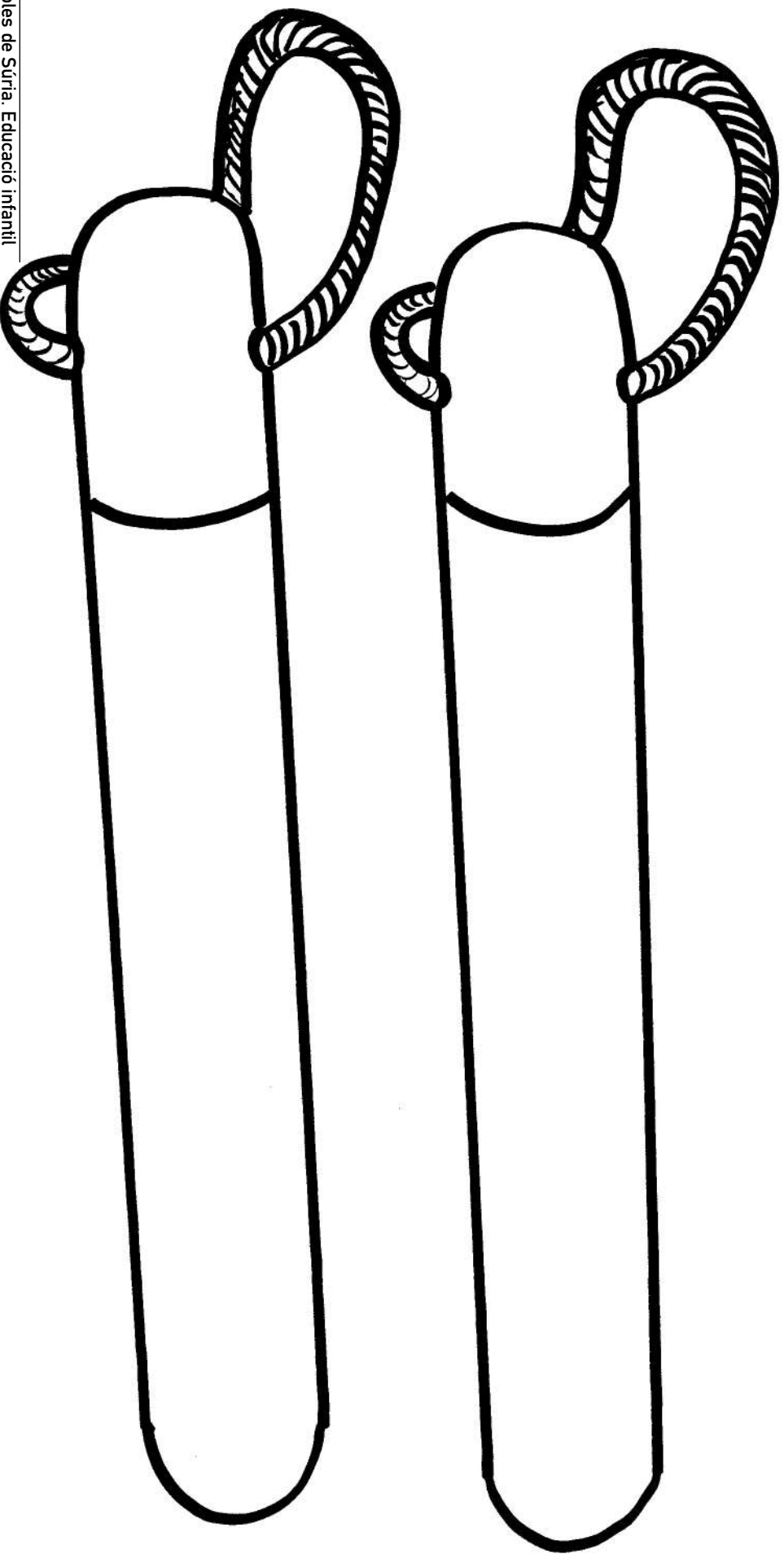
CARAMELLES. ELS BASTONS

NOM: _____

DATA: _____

- ESQUINÇA PAPER XAROL VERMELL I NEGRE
I ENGANXA'L ALS BASTONS.

5a

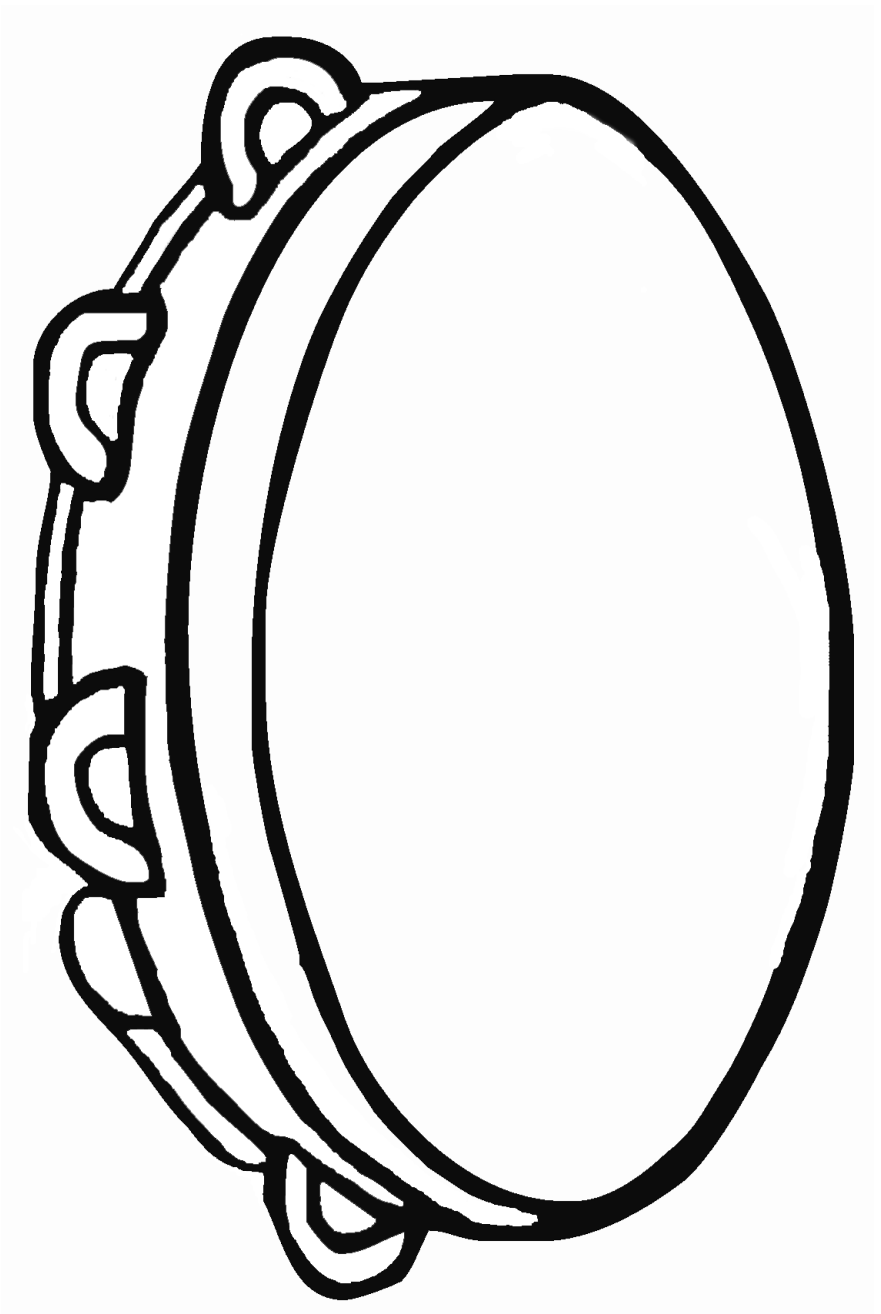
CARAMELLES. LA PANDERETA

NOM: _____

DATA: _____

- ♦ PINTA LA PANDERETA I ENGANXA-HI GOMETS.

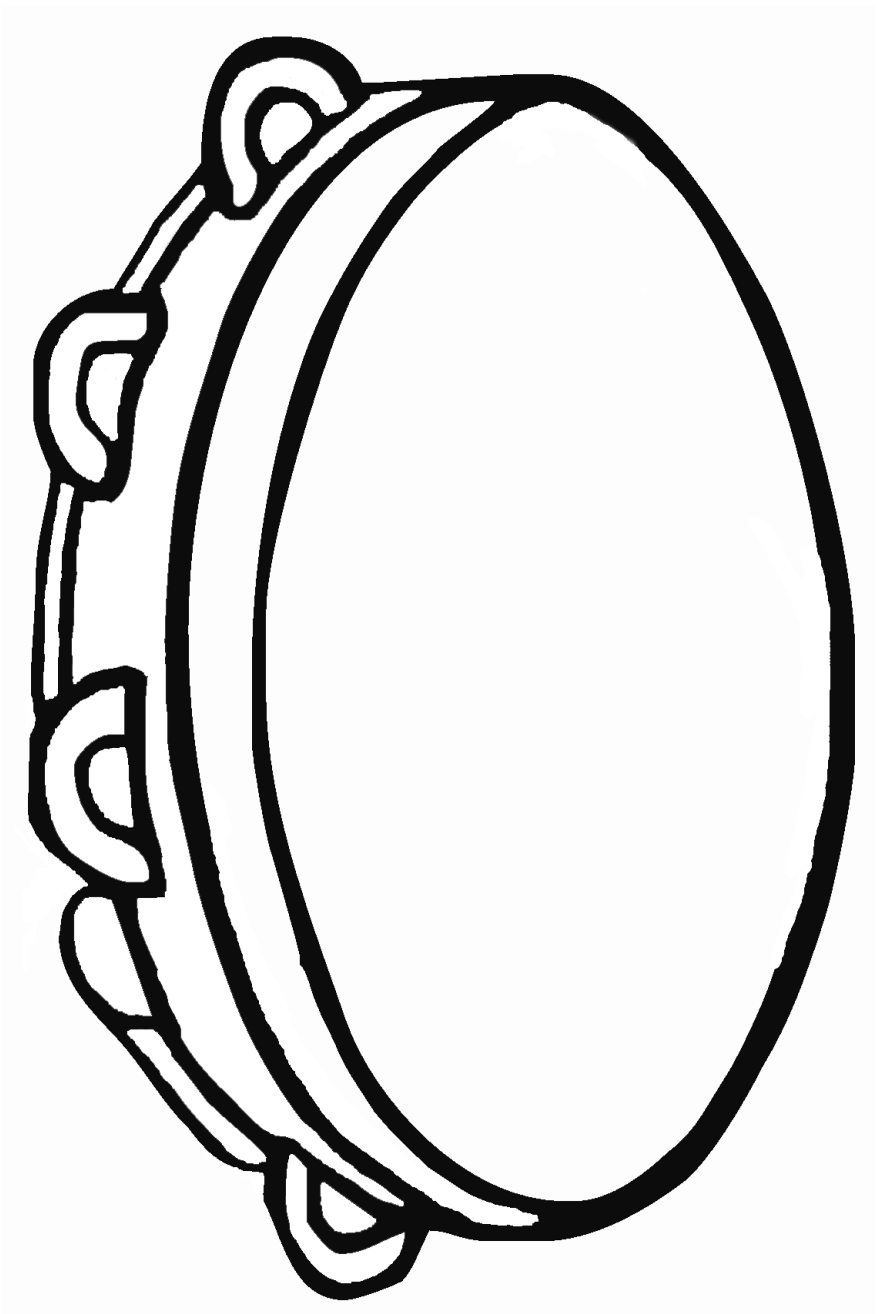
5b CARAMELLES. LA PANDERETA

NOM: _____

DATA: _____

- ESQUINÇA PAPER DE SEDA I ENGANXA'L A LA PANDERETA.

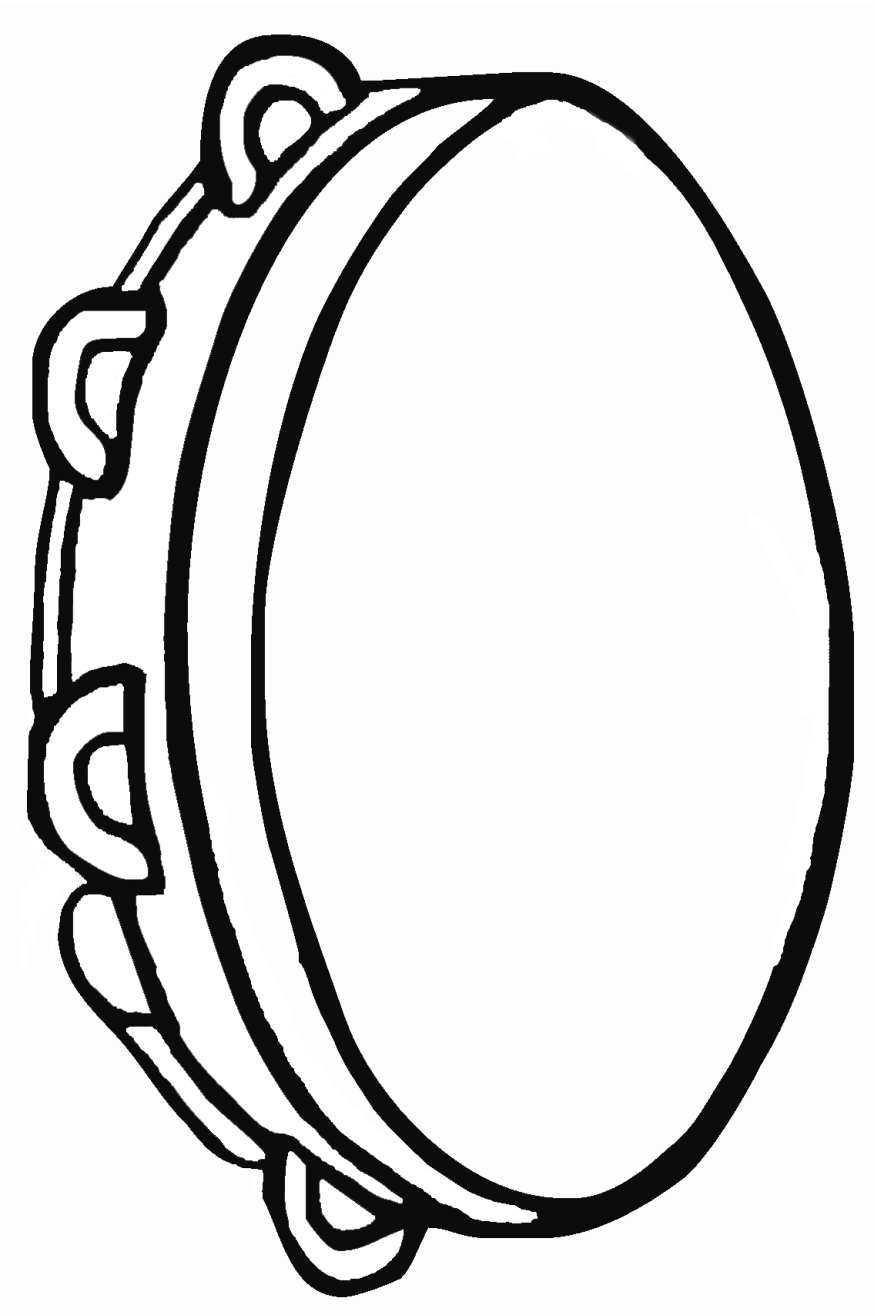
5c CARAMELLES. LA PANDERETA

NOM: _____

DATA: _____

- PUNXA LA BASE DE LA PANDERETA I DESPRÉS ENGANXA-HI UN TROS DE PAPER DE SEDA.

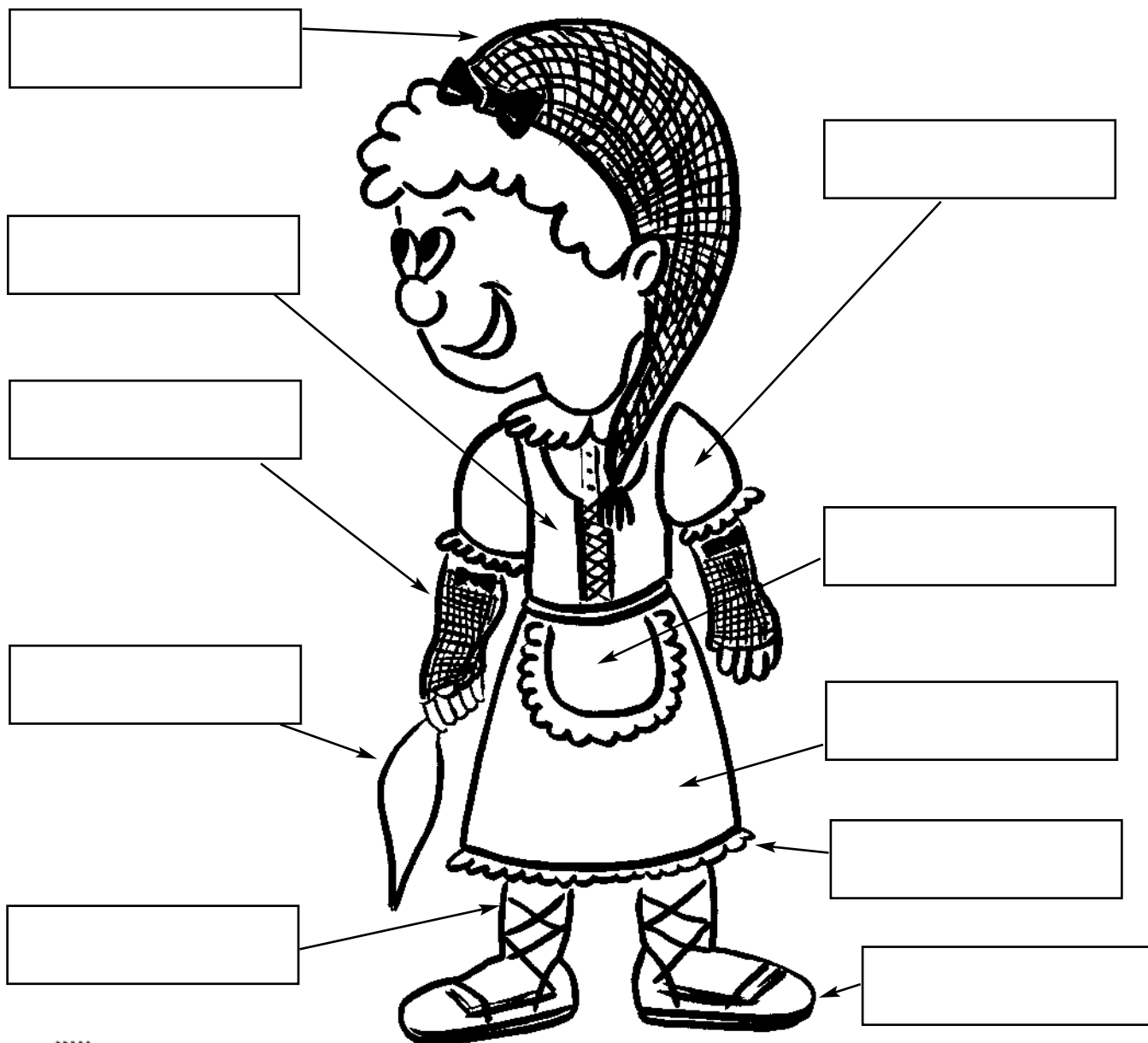

NOM: _____ DATA: _____

- Escriu a cada lloc el nom que correspongui, segons la peça de vestir que assenyala.

brusa - faldilla - davantal - mitja - espardenya
- ret - enagos - mtena - cosset - mocador

NOM: _____

DATA: _____

■ Jo vaig a la colla _____

■ M'agradaria anar a la colla _____

EL TRO GROS

LA LLANTERNA

JUVENIL
DEL FOMENT
CULTURALGRANS
DE L'AGRUPACIÓ
SARDANISTAINFANTIL
DEL FOMENT
CULTURALINFANTIL
DE L'AGRUPACIÓ
SARDANISTA

ALTATXU

CORAL L'ESPLAI

NOM: _____ DATA: _____

- Busca en la sopa de lletres aquestes paraules relacionades amb les caramelles (una no hi és!).

DANSAIRES - MÚSICS - CANTAIREs -
BASTONERS - BALLESTERS - TRABUCAIRES

R	T	O	P	A	Q	T	U	I	P	O	S
D	R	F	G	H	J	L	Z	X	C	V	B
B	A	S	T	O	N	E	R	S	Q	N	M
V	B	Q	R	E	T	U	I	O	P	L	D
L	U	Z	X	C	V	B	N	M	Q	Ç	A
T	C	A	N	T	A	I	R	E	S	I	N
Ç	A	S	D	F	G	H	S	J	L	Z	S
X	I	C	V	B	N	C	M	Q	E	R	A
I	R	O	P	A	I	S	D	F	G	H	I
J	E	L	Z	S	X	C	V	B	N	M	R
Q	S	E	U	R	T	U	I	O	P	A	E
A	J	M	D	F	G	H	J	L	Z	X	S

NOM: _____

DATA: _____

- ◆ *Escriu les cinc paraules en el lloc corresponent.*

C _ _ _ _ _

M _ _ _ _ _

D _ _ _ _ _

B _ _ _ _ _

T _ _ _ _ _

NOM: _____ DATA: _____

◆ Llegeix i recorda.

Què vol dir *Pasqua*?

La festa de Pasqua és de les més antigues del món. Fa milers d'anys que se celebra en molts llocs i per motius diferents: fa molt, molt de temps, a l'altra banda del mar, els jueus commemoraven l'alliberament d'Egipte.

Als països de muntanya, era una festa de pastors; a les terres de la Mediterrània, celebraven la creixença dels conreus i, després de Jesucrist, es comença a commemorar la seva resurrecció... Actualment, per Pasqua, hi ha també unes petites vacances a l'escola i ens agrada celebrar que la primavera ja està arribant... Quan estem molt alegres, diem que estem contents com unes pasqües!

El dia de Pasqua varia cada any i depèn de les llunes: pot escaure's entre el 22 de març i el 25 d'abril, i és sempre el diumenge següent després de la primera lluna plena a partir de l'equinocci de primavera.

En les caramelles mai no mancaven els músics. Font: Joan Amades (1982). *Costumari català. El curs de l'any*, vol II. Barcelona: Salvat / Edicions 62, p. 954.

Les caramelles, festa d'alegria

La felicitat de la Pasqua a la nostra terra i a Sùria se celebra amb les caramelles.

La caramella era una espècie de flabiol que a Catalunya ja s'utilitzava en el segle XIII.

El so de la caramella, en temps antics, acompanyava els cants populars que s'organitzaven per Pasqua i altres festes religioses fins al punt que el nom de l'instrument acabà per designar les cançons que es cantaven i la festa que ens ha arribat als nostres dies.

Actualment, els nens i nenes, la gent jove i també la gent gran s'agrupen en colles i surten a cantar cançons i a fer ballades per les masies i per les places i carrers durant la tarda i la nit de dissabte i tot el matí del diumenge de Pasqua Florida.

Els caramellaires es vesteixen amb el vestit típic de català o de catalana –faixa i barretina, ret i mitenes, espadenyes de vetes...– o alguna peça de roba distintiva... i moltes ganes de passar-ho bé!

NOM: _____ DATA: _____

■ **Observa la informació que trobem a la pàgina web relacionada amb les caramelles de Súria (www.firesifestes.com) i contesta les preguntes següents:**

- a A quin segle es remunta la tradició de les caramelles? _____
- b En quina diada es canten les caramelles? _____
- c De quina data és el document més antic que trobem que parla d'aquesta festa a Súria? _____
- d Quants cantaires, aproximadament, participen en la festa? _____
- e Els caramellaires van per tots els indrets del poble a oferir els seus cants i balls de caramelles? _____
- f Quin dia recorren les cases de pagès? _____
- g Quin dia ofereixen els seus cants pels carrers més cèntrics del poble? _____
- h Quan es troben totes les colles de caramelles? _____
- i Anomena cinc colles que participen en aquesta festa.

- j Un dels balls més típics és el que dansen el grup Trabucaires del Tro Gros. Com s'anomena? _____

NOM: _____ DATA: _____

◆ Llegeix les definicions i escriu el nom de l'ingredient:

Les colles

Els trabucaires

Els cascavells

Les cistelles i els cistellons

Les cançons

Els ballesters

Les danses catalanes

Les lloques

Els bastoners

L'esmorzar

INGREDIENTS

Persones encarregades de recollir diners en agraïment per les cantades i ballades.	
Persones que porten la ballesta. Estri plegable de llistons de fusta que fa arribar clavells a les persones que s'ho miren des dels balcons.	
Diferents balls tradicionals (balls rodons, de cintes, de cercols, de panderetes, de faixes...).	
Sardanes, valsos i cants humorístics (goig de les botifarres) que es canten acompanyats de grups instrumentals.	
Dansaires que fan el ball de bastons (cadascú porta dos bastons).	
A la plaça Major del Poble Vell hi ha pa i botifarra per a tothom. A les masies també els obsequien amb menjar i beguda.	
Grups de caramellaires que surten a cantar i ballar. Acostumen a formar part d'una entitat del poble.	
Cistells engalanats que porten les lloques on hi duen els fulls amb les cançons que canten i on hi guarden els donatius que recullen.	
Colla caramellaire que porten trabucs que no deixen reposar en tota la Pasqua.	
El ball més antic i genuí de les nostres caramelles. Els dansaires en porten uns camals plens.	

NOM: _____

DATA: _____

◆ Llegeix i recita el poema.

EL CASCARELL

Quan era encara molt menut
per l'ampla carretera
i entre la polseguera
trobí un cascavell perdut.

El collí, i una música
damunt dels dits ressonà.
Quina cosa més bonica!
El vaig cloure dins la mà.

I, acostant-me'l a l'orella,
el feia dringar ben fort.
Ai, que la música aquella
se'm ficà dintre del cor!

Se m'endua l'alegria
corrent carretera enllà,
i em semblava que tenia
tot el món dintre la mà.

Salvador Perarnau
Caps de brot

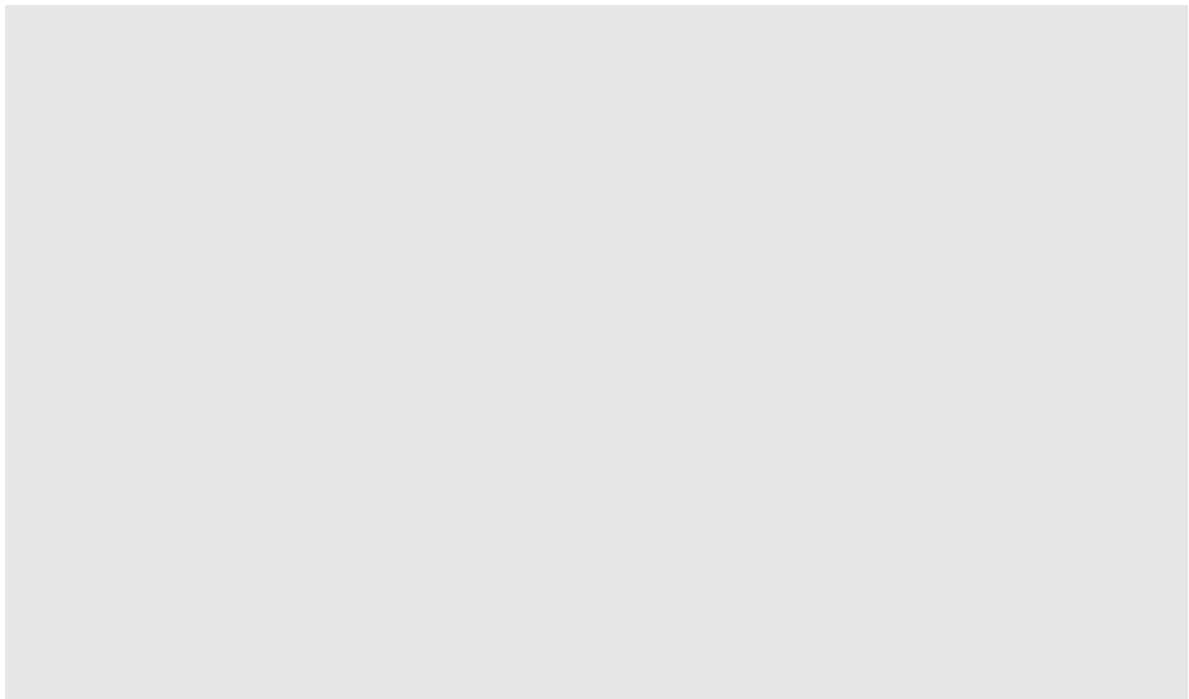
5

CARMELLES. EL PROGRAMA

NOM: _____ DATA: _____

- ◆ Enganxa el programa de les caramelles.

NOM: _____ DATA: _____

◆ Passa aquesta enquesta a un caramellaire que coneguis.

a Com et dius i quants anys tens?

b Quin és el nom de la teva agrupació caramellaire?

c Quants anys fa que estàs en aquesta colla?

d Què et va atreure d'aquesta colla?

e Quins trets creus que diferencien aquesta colla de les altres?

f Has format part d'alguna altra agrupació en un altre moment?

g Què és el que més t'agrada de les caramelles?

7 SOPA DE LLETRES

NOM: _____ DATA: _____

- Busca en aquesta sopa de lletres 10 paraules relacionades amb les caramelles.

B	A	L	L	E	S	T	E	R	S	Q	N	B
A	D	F	G	C	U	I	L	K	M	N	A	E
S	Q	W	E	R	T	Y	U	O	P	A	S	D
T	R	A	B	U	C	A	I	R	E	S	M	Z
O	Z	X	C	V	B	N	M	D	F	G	H	P
N	S	A	D	R	T	Y	H	J	K	L	N	M
E	L	D	M	U	S	I	C	S	B	E	W	T
R	S	S	T	L	E	T	C	O	L	L	E	S
S	P	E	R	A	S	T	Y	S	G	L	E	T
A	W	D	T	K	F	G	J	K	L	P	M	B
B	F	H	J	C	K	L	N	L	S	A	Z	X
L	E	C	D	A	N	S	E	S	T	S	M	N
W	R	T	U	N	A	S	D	F	G	Q	K	L
A	T	C	S	Ç	F	X	V	H	A	U	J	M
Z	V	B	F	O	W	G	H	J	K	A	O	P
Q	R	T	D	N	G	H	J	M	N	G	Q	A
Y	R	L	H	S	L	L	O	Q	U	E	S	C
A	L	D	C	A	S	C	A	V	E	L	L	S

NOM: _____

DATA: _____

◆ Pinta i decora aquesta mandala.

© Anna Maria Montfort Guardia
Mandales en temps de Pasqua

NOM: _____ DATA: _____

◆ Llegeix i recorda.

Origen de les caramelles

Les caramelles eren una forma de celebrar la resurrecció de Crist (cicle Pasqual) que coincideix amb l'arribada de la primavera.

S'entén per caramelles: a) les cançons que canten les colles la diada de Pasqua i b) les colles que canten les anomenades cançons.

Tot i que del seu origen no hi ha suficients documents escrits que ho demostrin, es dona per bona la paraula de Mossèn Jacint Verdaguer que creia que les caramelles havien nascut en el segle XVI a la Garrotxa, concretament a l'ermita de la Mare de Déu del Mont.

L'origen de la paraula és igualment confús. Tan aviat trobem escrit: caramelles, camalleres, camilleres, cramilleres, camarelles, camigeres o camarleres.

Segons Joan Amades, en el llibre *Les diades populars catalanes* es diu que aquests noms deriven de *calamella*, una mena de flabirol que podia haver estat usat per a l'acompanyament del cant.

En el mateix llibre es dona la possibilitat que es derivi de *caramelles* o servidors de la Mare de Déu del Roser (la qual cosa lliga amb el primer antecedent donat per Mossèn Cinto).

Les caramelles en essència, eren doncs, grups de joves que sortien a cantar davant les cases, i si en elles hi havia noies per casar els oferien flors. En agraïment rebien ous, llonganisses o diners.

L'acapte de diners, molt sovint, s'invertia en favor del culte d'una imatge, que solia ser la Mare de Déu del Roser i a vegades feien un àpat en comú amb tots els queviures que els havien donat.

La calamella o caramella era un instrument rústic de vent, fet amb canya o fusta, que podia tenir embocadura de flabirol o bé de llengüeta (doble o simple i batent).

© Joan Amades (1982). *Costumari català. El curs de l'any*, vol II. Barcelona: Salvat / Edicions 62, p. 841.

NOM: _____

DATA: _____

Tipus de cançons i origen

Goig: antigament, en la diada de Pasqua es cantaven els goigs de caràcter religiós, especialment els de la Mare de Déu del Roser. Les veus eren acompanyades per un instrument anomenat caramella o flabiol. Amb el pas del temps s'interpreten cançons menys religioses:

- Els goigs de les botifarres
- Els goigs de les donzelles
- Goigs de la Mare de Déu del Roser

Cada vegada es canten menys goigs. Es canten peces d'autors locals compostes expressament per a aquesta circumstància.

La temàtica acostuma a estar relacionada amb l'arribada de la primavera i la resurrecció de Crist. Així com amb les noies a les quals es pretén festejar; també n'hi ha de tipus acapte i més crític.

Les formes més freqüents són el vals i la sardana, els quals han entrat a formar part del repertori de caramelles.

D'aquestes cançons que tenien per objectiu, a part de distreure la gent i els cantors, recollir almoines per atendre i sostenir cultes varis, se n'han derivat les caramelles actuals, compostes especialment per a la celebració de la Pasqua i amb ben poc de sentit religiós.

NOM: _____ DATA: _____

Origen de les caramelles a Sùria

Les caramelles de Sùria han esdevingut, per la seva magnitud i tradició, un punt de referència de les festes a Catalunya. Prop de cinc-cents cantaires envaeixen cada any el poble. La vila de Sùria, que vibra per aquestes dates, enriqueix així una tradició que es remunta al segle XVI.

L'historiador manresà Joaquim Sarret i Arbós va publicar un document l'any 1594 en el qual consta que el Dissabte de Glòria grups de joves cantaven unes cançons, amb l'objectiu de recollir en diners o bé en espècies ofrenes per a la Mare de Déu del Roser, acompanyades amb balls de cascavells.

Amb aquest antecedent i tenint en compte que a Sùria hi havia la Confraria del Roser des de 1591, per butlla concedida pel Sant Pare Gregori XIII, no és gens aventurat deduir que des dels primers anys del segle XVII ja se solien cantar caramelles a Sùria. D'aquí ve l'eslògan que figurava en molts dels programes de fa uns quants anys, que deia: "Una tradició que es manté viva des de fa 350 anys".

Des d'aleshores, a Sùria sempre hi ha hagut caramelles per celebrar la festa de la Pasqua de Resurrecció, llevat dels anys que vam patir la guerra civil.

Un cop acabada la guerra, van ressorgir el 1941; es cantaven en català, però les presentacions dels programes eren en castellà. Va ser a partir de 1948 que tant les cançons com els programes ja es feien en català.

És a partir dels anys 70 que les caramelles a Sùria comencen a reunir moltes colles i, per tant, molts caramellaires. Un cartell de l'any 1980 diu "La Pasqua més animada de Catalunya" i en un altre de 1982 s'especifica que és "La Pasqua de Catalunya" (annex 2).

Les colles de caramelles

Colla del Tro Gros

A final del segle XVIII es va afegir a les caramelles un altre element, els trabucaires. La seva finalitat era anunciar pels masos l'arribada de les colles amb trets i petards. Sovint hom judicava la importància que tindria la cantada segons el ter-rabastall amb què era anunciada.

Aquesta colla de trabucaires, a Sùria era coneguda amb el nom del Tro Gros. Anys més tard, sense cap data exacta coneguda, als trabucaires se'ls va afegir una colla de joves que cantaven i ballaven *Els cascavells*. Per tant, és la colla més vella, d'uns dos-cents vuitanta anys d'antiguitat.

NOM: _____

DATA: _____

Colla de La Llanterna

El Coro és un cor de Clavé que va ser fundat l'any 1899. Cal dir que és la colla més perseverant, ja que cada any han sortit a cantar per Pasqua.

Les cançons han estat sempre un símbol distintiu de l'entitat, canten sardanes, valsos i popurris.

L'estendard és un tret característic de La Llanterna. N'han tingut dos:

El primer va ser regalat pel propietari de Cal Calaf que era diputat a les Corts Catalanes, després que la colla cantés davant de casa seva (1894). El segon es va estrenar amb motiu de celebrar el 75è aniversari de la colla i costejat totalment per l'entitat, l'any 1964. El tercer estendard és el que utilitzen actualment des de l'any 1983, ja que és més manejable que els anteriors (annex 3).

La seu social és al carrer Domènec Quinquer.

Colles de l'Agrupació Sardanista

Pel que sembla, surten des de l'any 1972-1973.

Les danses que solen fer sempre són les pròpies dels Països Catalans i les ballen tant la colla juvenil com la colla infantil. També solen cantar sempre una sardana.

Des de fa uns anys, dins l'Agrupació Sardanista també hi ha els bastoners, que fan una mostra de diferents balls de bastons.

La seva seu social és al carrer Ignasi Abadal.

Colles del Foment Cultural

L'origen de la colla del Foment Cultural té relació amb les antigues colles que estaven vinculades a la parròquia. L'any d'inici és el 1973.

Actualment hi ha colles de grans i de petits i les cançons típiques són les dels goigs de les botifarres.

El vestuari, tot i que és el tradicional quant a la forma, varia cada any en el color d'alguna peça.

La ballesta, estri de fusta, són un element propi d'aquesta colla. També solen portar una petita orquestra.

La seu social és al mateix edifici del teatre del Foment Cultural.

NOM: _____ DATA: _____

Colla de l'Altatxu

És la colla més jove de totes, l'any de creació fou el 2001. En els primers anys de formació només interpretaven un ball de bastons i una cançó. De mica en mica es van anar creant diverses seccions com el ball de Mosses, en un principi exclusiu per a noies, però en l'actualitat també hi ha nois, el grup dels Altatxets, nens i nenes de la població que durant tres anys van formar part de la secció més petita de la colla i el grup de grallers i de percussió.

Cada any estrenen una cançó, escrita i musicada per diversos integrants de l'Altatxu.

Colla de la Coral l'Esplai

Es va formar per Pasqua de l'any 1982 . El motiu era recollir fons per a la residència Bell Repòs, que llavors estava en construcció.

Com que li mancava local social, en sorgir l'ocasió es va incorporar al Casal de Jubilats i l'Esplai de Súria, cosa que succeí el 1999. De llavors ençà l'entitat passà a la seva denominació actual, Coral l'Esplai de Súria.

La formació la integren una trentena de persones amb veus mixtes que canten obres clàssiques, polifòniques, música popular catalana i d'altres contrades.

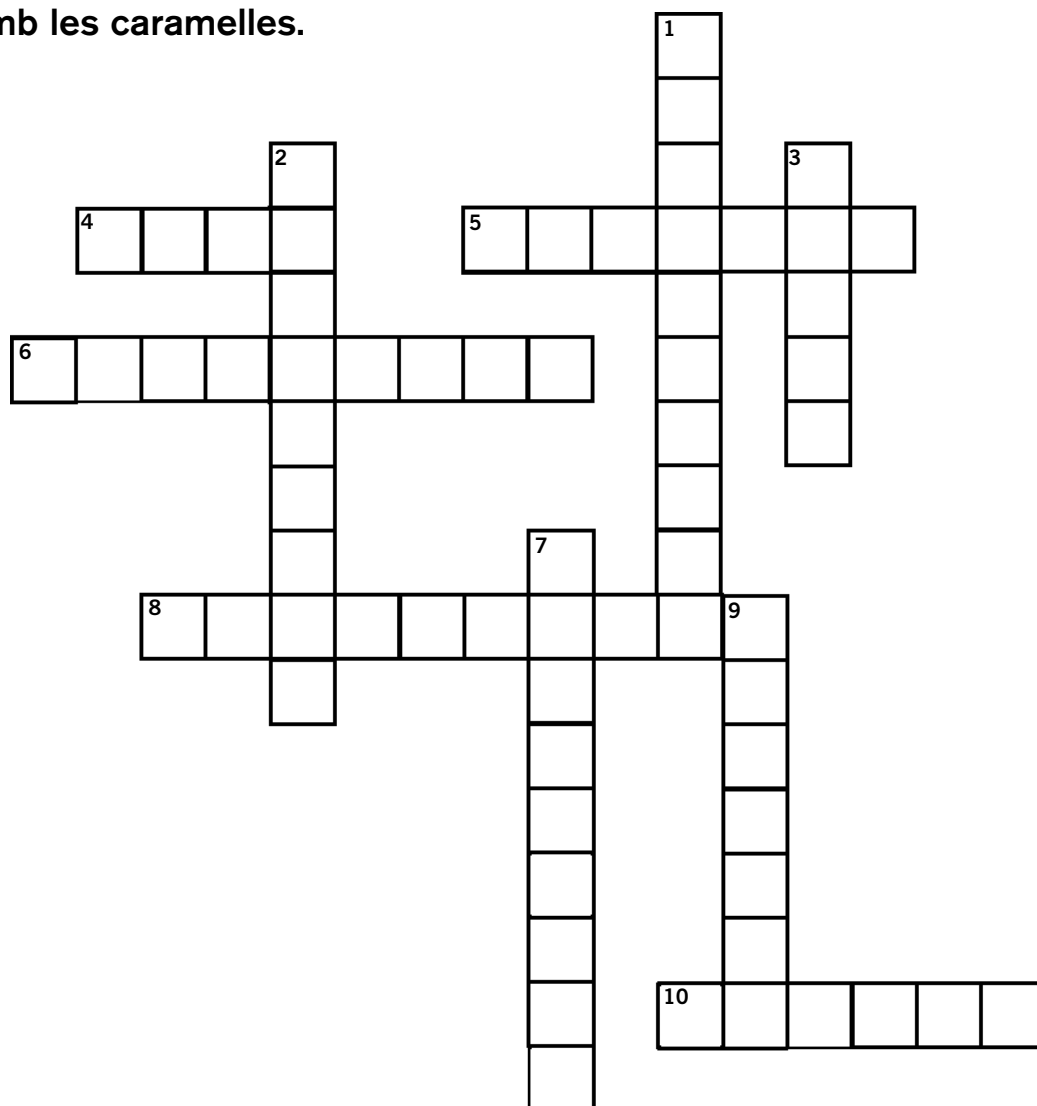

NOM: _____

DATA: _____

- ◆ Busca en aquesta sopa de lletres 10 paraules relacionades amb les caramelles.

1. Mou l'aire disparant el trabuc	6. Escampen cançons pels carrers
2. Precursor del logotip	7. Acciona-la quan no hi vegis
3. En fas quan ho cantes	8. Les millors són les de Súria
4. Peça musical que ens recorda una emperadriu austríaca	9. La dansa més bella que es fa i es desfà
5. Vés-li al darrere tocant-lo	10. Festa que coincideix amb l'equinocci de primavera

NOM: _____ DATA: _____

◆ Busca el significat de les paraules següents:

Entitat _____

Colla _____

Acapte _____

Satíric _____

Crític _____

Lloc _____

Almoina _____

NOM: _____ DATA: _____

◆ Dibuixa una vinyeta de l'*Auca de les Caramelles*.

NOM: _____ DATA: _____

- ◆ **Consulta els webs i contesta el qüestionari, indicant la font on has trobat la informació.**

<http://www.firesifestes.com/Fires/F-Caramelles-Suria.htm>

http://www.festacatalunya.cat/articles-mostra-2284-cat-caramelles_a_suria.htm

- a Quantes colles hi han participat aquest any? _____
- b Quantes colles han fet ball de bastons? _____
- c Quantes colles han fet el ball de cascavells? _____
- d Quins tipus de cançons s'han fet enguany? _____

- e Quins dies van sortir les colles a cantar? _____
- f On vam anar per veure actuar totes les colles juntes? _____

ANNEX 1a. GOIGS DE LES NOIES

Exemple de cançó popular típica de caramelles de caire profà que podríem incloure dins el grup Goigs de les Noies.

COBLAS PER CANTAR Á LAS MINYONAS EN TEMPS DE CAMILLERAS.

Per la tua gran finesa,
Y la bona voluntat
Cantarém ab alegría
Y no t' voldriam enfadar :
Lo tracte es de ta hermosura
Ques una cosa sens par.
*Nostre Senyor t' ha criada
Per fer morir y penar.*

Lo primer, es un goig alegre
Comensant ab lo teu cap,
La hermosura de ta cara,
De la boca y lo teu nas,
Dels ulls y los teus cabells,
Il teu fron tan ben posát.

*Nostre Senyor t' ha criada
Per fer morir y penar.*

Lo segon, ab alegría
També voldria explicar,
La cara tens tan hermosa,
Com un clavell encarnát :
Als llavis tens una rosa
Ditxós qui la alcansará.

*Nostre Senyor t' ha criada
Per fer morir y penar.*

Lo ters, de la tua llengua
També voldria cantar,
Que per dos mil maravellas
Obras tu ab lo parlar :
Sen pot tenir per ditxós
Aquell qui podrà alcansar.

*Nostre Senyor t' ha criada
Per fer morir y penar.*

Lo quart, es un goig suau
Que nes fet ab fantasía,
Tractant del teu cos present,
Del teu aire y gallardía :
Jo crech que tot hom se admira
Del teu hermos caminar.

*Nostre Senyor t' ha criada
Per fer morir y penar.*

Lo quint, es de tas virtuts
Graciada tens la memoria
Perque la has alcansada
Del que regeix la gloria :

Sempre t' tinch á la memoria
Y may te puch olvidar.

*Nostre Senyor t' ha criada
Per fer morir y penar.*

Lo sisé, es com resplandexes
Ab ton aire y hermosura,
Nostra Senyora t' ha criada
Com á linda criatura :
Tota la mia ventura
Está á la tua mà.

*Nostre Senyor t' ha criada
Per fer morir y penar.*

Lo seté, per compliment
De tot lo que havém cantát,
La tua gran hermosura
Me dexa cautivát :
Lligát ab fortas cadenas
Tan sols tú las pots trencar.

*Nostre senyor t' ha criada
Per fer morir y penar.*

Lo vuité, ab ta llicencia
De tú nos volém ausentar,
Si en res te hem agraviada
Ab lo cantar y sonar,
Devant de las tuas plantas
Perdó te volém demanar.

*Nostre Senyor t' ha criada
Per fer morir y penar.*

Santas festas vull donar
Las que te nostre Senyor
A ton Pare y á ta Mare
Y á tú prenda de mon cor :
Perleta mia estimada
Que no te puch olvidar.

*Nostre Senyor t' ha criada
Per fer morir y penar.*

Santas festas te vull dar
Axis te las donia Deu
Esperant que siguas meva
Que es lo pensament meu ;
Bona amor á Deu siáu
Ques hora de retirar.

*Nostre Senyor t' ha criada
Per fer morir y penar.*

Edició vuit-centista dels Goigs de les Noies. (Col. de l'autor.)

ANNEX 1b. GOIGS DE LES BOTIFARRES

Un segon exemple per il·lustrar aquest tipus de cobla en què es fa referència al ritual que seguien els caramellaires quan s'adreçaven a cadascun dels membres de la casa davant la qual cantaven.

COBLES DE LAS BOTIFARRES

PER LAS CAMARELLAS DE PASQUA.

Estos Goigs anám cantant
per veurer si trobarem,
los Goigs de las Botifarres
alegrament cantarém.
Esta es la primera porta
quels començam à cantá,
Lamo qués prou liberal
la Cistella cumplirá,
y luego que será plena
deprompta nos ne anirém;
los Goigs de las Botifarres, &c.
Jaus enviám la Cistella
posauhi lo que vulláu,
y luego que será plena
vos dirém à Deu siau;
la Quaresma es acabada
que ja no dejunarém, &c.
O Viudeta agraciada
nons fassáu assí está,
cosa que vos nos donéu
à tothom agradará,
quant serém à la menjada
tots junts ja vos brindarém, &c.
Donfelletra agraciada
miráu lo Botifarré,
y si no teniu la clau
miraréu lo Galliné,
sia Ous, ò Canfàlada
de tot nos alegrarém, &c.
Mestressa lo queus deman
no vullau ser escassera,
si nons donáu Canfàlada,
daunos una Sacfonera,
ò be daunos la Culera
que jans ne aconortem, &c.

Si hi ha alguna Costellera,
y nos la voleu doná,
y sino un tros de Llomillo
que tot nos agradará,
y que per salát que sia
luego lo dessalarém, &c.
Minyonas anáu alerta
nons fassáu assí está,
que per amor de vosaltres
venim tots assí à cantá;
lany qui ve à las Carnestoltras
tots junts balladas farém, &c.
La Quaresma es acabada
persó venim à cantá,
demá qués dia de Pasqua
vejáu quens voleu doná;
quant serém fora de Missa
deprompta esmorfarém, &c.
Estos Goigs son acabats
fins ara es estat vent,
si acás nons donáu Refolis,
daunos un poch Dayguardent,
que la boca sens asseca,
y així la refrescarém, &c.
Bonas Pasquas vos do Deu
fins hi haveu posat res,
y si acás res noy posaveu
no crech que joy torni mes,
ni cap de ma companyia
que jans ne recordarém, &c.
TORNADA.
A vostra salut Senyoras
la vianda menjarém;
los Goigs de las Botifarres
alegrament cantarém.

Barcelona: En la Estampa de Mauro Martí, en la plassa de Sant Jaume.

Edició set-centista dels Goigs de les Botifarres. (Col de l'autor.)

Com en l'anterior, després dels vuit goigs adreçats a la Mare de Déu del Roser, podem llegir tres estrofes amb temàtica profana, pròpia de les caramelles. Comparades amb les del text anterior, només s'aprecien lleus diferències en alguns dels versos; altres són idèntics.

COBLAS PER PODER CANTAR EN TEMPS DE CAMILLERAS

Lo primer sou Verge pura
en lo grau que posehiu,
mes que tota criatura,
puitg tanta gloria teniu:
Sou de Deu la mes honrada
al restan sou y sereu:
Siau la nostra advocada
Regina y Mare de Deu.

Lo segon Verge benigne
dau encens al vostre Fill,
un voler ab Deu consigne
llum de gracia sou espill:
be sou vos glorificada
ab los ples que vos li feu, &c.

Lo tercer sou Verge santa
perque en la Cor celestial
claredad llansau vos tanta
que lo mon illumináu;
tot lo mon illumináu
mes quel Sol en l'Orient, &c.

Lo quart es queus obeheixen
Sants y Santas fent honor,
per aquella queus coneixen
Mare sou del Salvador;
ó Regina coronada
glorria sou del Regne seu. &c.

Lo quint es queus remunera
lo Senyor vostres torments,
ab grat vostre sens esperan
aquells dons tot temps presents,
may se pert en vos soldada
quijs serveix be al satisfeu, &c.

Lo sisé es que sou vestida
de un sant cos glorificat,
per estar vos ben unida
prop la Santa Trinitat;
dels Serafins prop posada
al restan sou y sereu, &c.

Lo seté es quen sou ben certa
que uns tals goigs may finirán
ni sereu ja may deserta,
ans per tot temps durarán:
alegrauvos donchs amada
ab Jesus con fer se deu, &c.

Lo vuyté es Cambra sagrada
Mare de un Deu Eternal,
bon Jesus prengué posada
la nit santa de Nadal;
de vostre virginal ventre
bon Jesus que ab sanch se feu:
Siau la nostra advocada
Regina y Mare Deu.

Deixau lo llit Noyas,
y eixiu al balcó
à escoltar los himnes
de Resurrecció:
pues ja que Jesus
ha resuscitat,
daunos Butifarras
y un poch de mannar.

Que volem dir Coca,
y alguns Oucts,
també Llangonisas,
y alguns Formatgets;
que a vostra salut
nos ho menjarem,
y ara bonas festas
aquí vos donem.

-A donar ó no donar
asi nons fassau cstar,
Camilleras van darrera
tot nos ho volen robar,
mes tenen pobre música,
nosaltres be ó refitem:
Resurrecsit, aleluya,
resurrecsit cantarem.

CARAMELLES que canta el Coro

LA LLANTERNA, titolades,

"Campi qui pugui", originals d' En Joan

Durán i Bori ::——:: Suria, 1923

Salut ninetes
i a més a més
felisses Pasques
i molts diners.

Diners i salut
que 'n la Societat
sempre es respectat (si)
encar tothom vagi
destirolat.

Per l'ambició de molts homes
que 's titulen espanyols
contemplém la pobre Espanya
igual qu' una olla de cols.

Lo poble sempre el pagano
de moltes iniquitats,
fa lo mut, lo sort i el cego
i paga los plats trencats.

Guerra, peste, fam, petardos,
tot ho sofrim resignats;
sellos, timbres, multes, quintes,
ens fan viurer cor-secats.

Ai, ai, ai.

Ai noies que per casarvos
encare teniu fal-lera,
avui ja no hi ha manera
per trovar un home com cal.

Encare el Govern no ensuma
que 'l poble te una pesseta,
l' empaita i per tot l' apreta
fins que al últim, pobret, queda sense un ral.

I cap jove a una noia
mai podrà causar ilusió,
si no porta per mudar-se
més que un vestit de coró.

Si vesteix ab sobre-todo
mai de sobre se 'l treurà,
perqué 'l pantalón no 's vegi
lo tronat qu' está.

Cap esperança
no 'ns queda ja
de que l' Espanya
pugui curá — curá

Ja que tot va reventat,
al ménos havém pensat
de sortir ab Caramelles
a recorrer lo veinat.

P' no perdre la costúm
i perqué hem sentit-farúm,
que tenim en molts recons
ous, butifarres, pollastres i capons.

Puig si un gall ben bonich
no fa «quiquiriquich»
les gallines tampoch
farán «coco-rocoo-coch»,
«cooch», «cooch».

Ja que tot son desgracies,
que no 's poden remediari
disfrutém del poc que quedí
si s' ha pogut conservar.

Perqué si 'ls Goversns sabien
que encare podém menjar
ni la pell ens deixarien
ni caixals per rossegar.

No oonfieu doncs nenes
trobar cap bona sort
perqué els rics ja son pobres
i el treball avui es mort.

No feu castells a l' aire
per cap bon casadó
quedeuvos solteres
esperant un temps mellor.

Perqué a l' Espanya
se li ha post el sol
i fins vergonya
fa dirse espanyol.

Ja ha arribat l' hora
que s pot dir ben clar
campi qui pugui
si 'ns volém salvar.

Campi qui pugui
si 'ns volém salvar—salvar
si 'ns volém salvar.

— FIN —

CARAMELLES a SÚRIA

LA PASQUA MÉS ANIMADA DE TOT CATALUNYA

**Diumenge,
6 d'abril 1980**
al MATI

Actuació pels carrers de
la vila de totes les
colles participants

**Més de 500
cantaires**

**Danses regio-
nals diverses**

**Ball dels
cascavells**

**Exhibicions dels
trabucaires**

Visiteu Súra per Pasqua

ESPARTE

**CARAMELLES A
SÚRIA**

**MATÍ DE PASQUA
11 d'abril del 1982**

MÉS DE 600 CANTAIRE
BALLS DE CASCVELLS
i BASTONERS
DANSES CATALANES
GRUP DE TRABUCAIRES

SÚRIA

**La Pasqua de
Catalunya**

ESPARBÉ

A. G. Brutman - Súria

caramelles *de*

Pasqua del 2000 - 22, 23 i 24 d'abril

Caramelles a Súria

Les caramelles
més grans de Catalunya

Pasqua de 2009

Dissabte 11 i diumenge 12 d'abril

Altres actes a partir del 5 d'abril

AJUNTAMENT DE SÚRIA

Diputació Barcelona
xarxa de municipis

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

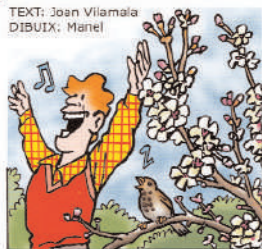

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball

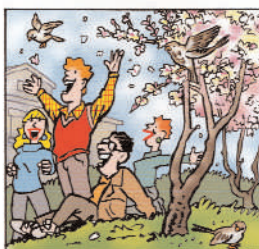

AUCA DE LES CARAMELLES

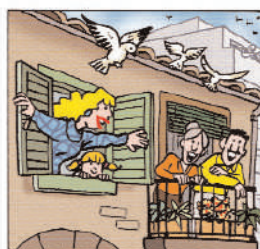
TEXT: Joan Vilamala
DIBUIX: Manel

1. Quan ve en temps de primavera,
Pasqua de Resurrecció,
ens agafa la feliçia
de cantar per a l'ocasió.

2. I entonem amb alegria,
plens de bona voluntat,
la més bella melodia
saludant el veïnats.

3. ... perquè és arribada l'hora
d'abandonar la complanta
i fer sortir ben enlora
el dol de Setmana Santa.

4. Aquest costum ancestral
diu que arrenca, sembla ser,
de la joia pasqual
i dels Goigs del Roser.

5. ... que, combinant amb l'esclat
i el bon temps de la natura,
fan un còctel ben nostrat,
que fa segles que perdura.

6. Per cantar les caramelles
no hi ha límit en l'edat;
només calen gargarilles
i un cor tendre i disposat.

7. ... a deixar-se anar amb eufòria
com ho fem amb el futbol
i, sense ni una catòria,
anar amb la colla a fer un vol.

8. Les noies van de pubilles,
al cap es posen la ret,
enagos a les falldilles
i a la cintura el cosset.

9. Els nois, qui no ho endevinar,
falxa, camisa i llacet,
i al cap una barretina,
el nostre típic barret.

10. I sortim a fer gatzara
per les places i carrers,
amb un somriure a la cara,
per cantar com el qui més.

11. Ens acompanyen guitarres,
clarinets o acordionos,
i amb veuletes o veuarres
entonem quatre cançons.

12. ... que parlen del goig de viure,
de la resurrecció
i d'un demà molt més lliure
perquè tot pot ser millor.

13. Canteren valsos i sardanes
o el que sigui, tant se val,
que quan s'interpreta amo ganes
tot s'ona fenomenal.

14. Molt sovint hi ha un corrandista
que canta coses picants,
que amb enginy i amb to bromista
es fica amb els governants.

15. Fem danses noves o velles
i també ball de bastons
mentre aixequem les cistelles
per poder arribar al balcons.

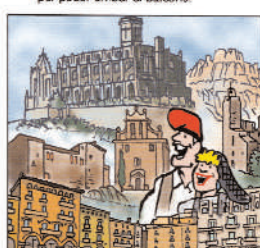
16. Hi ha colles que sovint dansen
algun ball de cascavells,
mentre les ballestes s'alceu
repartint flors i clavells.

17. Els que recapten, les lloques,
les monedes van rebent,
siguin moltes, siguin poques,
donen gràcies a la gent.

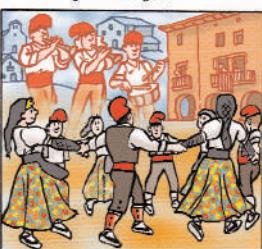
18. Ja cantàvem caramelles
moixèn Cirto Verdaguier,
i en canten nois i donzelles,
i també els Cors d'en Clavé.

19. Fan caramelles a Clessa,
a Casellibell i el Vilari,
Vic, Folgueroles, Manresa,
a Flix o a Sant Julià.

20. Al Bages, armen cantúria
a Calús i a Sant Joan,
de tots els pobles és Súrria
qui té la colla més gran.

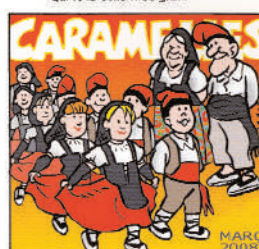
21. En fan a Olot i Figueras,
a Sant Llorenç de Cerdans,
Ordino, Berga, Vidreres
i a molts pobles catalans.

22. També a Bagà i Barcelona,
a Sant Baroniu del Grau,
a Sitges i a Tarragona.
Per tot arreu fem sarau.

23. I encara fem grans trobades
de camallaires d'arreu,
on les nostres refilades
recullen més d'un trofeu.

24. Avui que tot ens emmena
a la globalització,
com veieu, bà val la pena
mantenir tal tradició.

ANNEX 4. WEBS DELS CENTRES

El simbolisme de l'estendard

Al centre de l'estendard hi trobem un camperol amb l'aixada, imatge de la nostra pagesia i de la Súria d'ahir, donant la mà a un home amb els instruments de minaire, que representa la Súria d'avui i de demà. Als peus dels dos homes hi ha una fusada, representació de l'art tèxtil, la indústria cabal de la terra, que és l'equilibri just de tradició i tècnica. Diluïdes al fons, es perceben les siluetes de xemeneies, castells metàl·lics i naus industrials, emblemes de la principal font de riquesa.

Al terç inferior hi trobem l'escut de Súria, que té com a lema la palma amb una llaçada, símbol de pau i victòria; com a orla té les espigues daurades de blat, que juntament amb la ginesta i les roselles formen els colors de la senyera catalana.

Al terç superior, sobre les lletres esteses en la garlanda, hi trobem el bust del fundador de les entitats corals, Josep Anselm Clavé, coronat per una lira, atribut de la música i la poesia.

A la segona cara de l'estendard, sobre l'or i la flama, hi veiem la data històrica del dia de la seva estrena: Súria, 28 de juny de 1964. No obstant, potser sense proposar-s'ho quan varen crear l'estendard, varen fer el paradigma dels tres ideals claverians: progrés, virtut i amor.

El progrés el trobem representat en la indústria minera; la virtut es veu representada en el treball, les espigues i l'escut de la nostra terra; i l'amor el trobem admirablement definit en l'encaixada de mans del surienc nadiu i el surienc d'adopció.

Irene Carreño

A cada centre s'hi poden penjar informacions diferents, així l'alumnat haurà de navegar pels webs de les tres escoles.

ANNEX 4. WEBS DELS CENTRES

Origen del nom La Llanterna

Un grup de joves es reunien els diumenges en un cafè del barri de Sant Jaume. Com que eren prou engrescats, de mica en mica van pensar a formar una colla de caramelles i es van posar per nom El Barreló, que era el sobrenom d'un d'ells.

Durant un ball de vetlla a Súria, un grup de joves trabucaires manresans van provocar uns aldarulls que van indignar a tots els assistents de la sala, però sobretot a la colla El Barreló, que els van perseguir en la seva fugida. Els manresans, en no poder passar el riu, es van amagar entre les hortes, mentre els components d'El Barreló els buscaven amb llanternes. Quan van comentar el fet entre ells, van acordar que a partir d'aleshores s'anomenarien La Llanterna.

Dita surienca sobre La Llanterna

Si aneu a Súria porteu Llanterna que el qui governa diu que no hi veu.

Origen del nom Altatxu

El grup de joves que inicialment van formar la colla es van reunir per buscar un nom que els agradés. Després d'elaborar una llista, van començar a tatxar-los, tot dient: el tatxo, el tatxo... Tant i tant ho van repetir que es va decidir triar-lo com a nom de la colla: Altatxu.

Origen del ball de cascavells

La colla més antiga del ball de cascavells és la del Tro Gros de Súria, l'origen de la qual se situa el 1875.

Els primers anys, el grup format pels trabucaires (homes) i pels balladors (nois) no anaven uniformats sinó simplement vestits amb roba bastant sofrta, ja que sempre quedaven emmascarats de pólvora... L'any 1975 es va adoptar l'actual indumentària pròpia del segle XIX.

Anys enrere, el ball era animat per un acordionista, encara que actualment s'ha recuperat l'ús del flabiol, alhora que s'han incorporat noies a la colla.

Del llibre *El ball de cascavells*. Col·lecció "Temes de Súria".

